

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, főbejárattól balra az udvarban. — Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 357.

ELŐFIZETÉS: Helyben: 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petty sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A politikai helyzet.

Arad, szeptember 5.

(LL.) Alig hangzott el az a nagy államférfias beszéd, melylyel Lukács László pénzügyminiszter az 1897. évi költségvetést bevezette és amelyben felvilágosításokat adott a kiegyezési tárgyalások állásáról és a kormány pénzügyi terveiről, máris szólásra jelentkezett az ellenzék részéről Ugron Gábor, hogy a beterjesztett költségvetést egyszerűen ad acta tenni kérje, miután azt még a pénzügyi bizottsághoz sem kívánja utasítani.

Es tette ezt Ugron annak teljes tudatában, hogy a Ház nem határozhat az ő kívánata szerint, mert a házszabályok 114. §-a határozottan elrendeli, hogy a miniszterium által előterjesztett törvényjavaslatoktól a bizottsági tárgyalást megtagadni nem lehet. Ha az ellenzéki pártvezérek eddigi nyilatkozatai a következő obstrukciónak többé-kevésbé leplezett jelzései voltak csak: Ugronnak ez a beszéde már egy obstruáló pártvezérnek az első ténye volt, melynek nem lehetett más értelme, mint hogy el akarta törölni azt a hatalmas benyomást, melyet a pénzügyminiszter világos érthető és a legmagasabb államférfiai színvonalon álló fejtegetései keltek és becsületesen meg is érdemeltek.

A beterjesztett költségvetés realitásának legkedvezőbb jeléül tekinthetjük az emelkedő kiadásokat a kereskedelem, a mezőgazdaság és az oktatásügy terén. Nemzeti életünk e tereit szakadatlan

figyelemmel és jóakarattal kell kísérni. A megállás itt hátralépést jelent. Egy nagy nemzeti katasztrófával egyértelmű lenne, ha az ország nem lenne képes évről-évre nagyobb összeget költeni közgazdasági és kulturális czélokra. A kereskedelem-, földmívelés- és közoktatásügyi tárczák tehát nagyobb emelkedését mutatják a kiadásoknak, melyet azonban tökéletesen paralizálnak a pénzügyi igazgatásban tett megtakarítások. Az általános művelődést emelni, kereskedelmet, ipart, mezőgazdaságot támogatni kell és az illető tárczák kiadásainak emelkedése az adóképeség erősítését, a nemzet erősödését, következképpen a magyar államháztartás konszolidálását jelenti, melyet nem kimélnék a külföld legnagyobb támadásai.

A közel és távol külföldön gyakran megkisérelték a magyar pénzügyek diszkreditálását. A tavalyi spekulációs válság alkalmával átok alá vetettek minden magyar értéket és rosz hirbe hozták Magyarország hitelképességét. Amde a konszolidált magyar pénzügyeknek nem tudtak ártani a roszakaratu támadások. A magyar állami értékek szilárdan megálltak ama magaslaton, ahova őket a nemzet áldozatkészsége emelte. Hasonló lépést jelent a magyar pénzügyi viszonyok megerősítéséhez a jelen költségvetés progresszív haladó kiadási tételeivel, kétségtelen realitásával és ezért joggal állíthatjuk, hogy az emelkedő kiadások a közgazdasági téren állami szükségességet képeznek, a haladás és megerősödöttség jelei.

De mi lesz most? Mit fog tenni a

képviselőház e fényes költségvetéssel szemben? Mit hoz a legközelebbi jövő? E kérdések ostromolnak minden belátásos hazafit, akinek kedvesebb a hazája, mint az ambíciója és a kérdés oly sok, a kielégítő válasz meg oly kevés, hogy alig tekinthetünk vidám reménnyel a jövőbe.

A büntető perrendtartás tárgyalását ha 14 nap alatt be nem fejezik, megszakítják, hogy a költségvetést tárgyalják. Valjon letárgyalják-e obstrukció nélkül? Valjon e ház elé lesznek-e terjeszthetők a kiegyezési javaslatok, melyek az egész vonalon a magyar felfogás győzelmét jelentik. Mi van *Badeni* gróf junctim-ával? Mi van *Apponyi* gróf junctim-ával? A *Bánffy*-kabinetnek eddig nyilvánosságra jutott sikereit a kiegyezés terén feltétlenül ratifikálná az egész nemzet, az egész közvélemény. E jelenség folytán tartózkodnék az ellenzék az obstrukciótól?

Magyarország közgazdasága számtalan kötelékkel és szállal van Ausztria közgazdaságához kötve, amint ezt a fennálló közjogi viszony mellett másként gondolni sem lehet. De a magyar érdek minden téren győzött, a *Bánffy*-kabinet bebizonyította, hogy Magyarország érdekeit erősen és hathatósan meg tudja védelmezni. E sikerekkel szemben elutasítólag fog viselkedni a magyar képviselőház? E vívmányokkal roszakaratu obstrukciót fog szembe állítani az ellenzék?

A legnagyobb politikai fontossággal bíró kérdések ezek, döntők a jelenlegi képviselőház léte felett. Ezekhez az élet-

Az „Aradi Közlöny” tárczaja.

Fehér por, fekete pont.

— Rajz az életből. —

Írta: Arnél.

I.]

Arturak messze, hosszú időre el kellett utaznia. Hová? Miért? Az előttünk közönyös,

A legutolsó vonat, melylyel utaznia elkerülhetetlen szükséges volt, reggel 9 órakor indult Párisból. Már kora hajnalban felszökött ágyáról, hol úgy is csak ideges nyugtalansággal forgolódott egész éjszakán át.

Lázos sietséggel, lehető legnagyobb ügyetlenséggel csomagolja bőröndjébe holmiját, miköben még csipőtlen lábbal neszetlenül közelítget a szomszédos szoba ajtajához és koronként télektetvisszafojtva hallgatózik.

Semmi mozgás, semmi zaj.

Adél még csendesen alszik nagynénjével és hugával együtt a vendéglő szomszéd szobájában.

Arthur sajósabban kezd elő s hátra jár-kálni. Czipőjét is felhuzza, és szándékosan sarkára lép, hogy kopogásával sajt üssön. De

mind hába. A szomszédban mély csend uralkodik továbbra is.

Tűrelmét veszítve siet az utozára. Még egy egész órája volt. Gondolta, addig fölébred a kedves, ki jól tudja, hogy beíáthatatlan hosszú időre el kell válniok most mindjárt egymástól.

A Szajna partjára érkezik a dobogó szivvel sétál föl s alá a hullámzó víz morajlása mentén. Boldog, tegnap este még milyen ki-mondhatatlan boldog volt! S most — pedig oka sinosen reó — többször megvillan agyában: hátha, hátha elvitetné magát a víz siető hullámaival oda, a hol minden csendes?

Az nem lehet, hogy Adél bucsut venni föl ne keljen, bucsut venni tőle, kinek mindene, üdvössége volt az az édes, barna leányka.

Már csak 20 percz van az elindulásig. Visszarohan. Arca lángol, szeme szenvedéstől ég, keble a sebes járástól is már zihál. Ha föl nem ébredne! Ha bucsutlanul kellene eltávoznia, hosszú időre, örökre talán! Ki tudja, mi vár az emberre e bizonytalan élet kiszámíthatatlan esélyei mellett?

Ujból szobájában van. Hallgatózik. Most már határozottan mozgolódnak. Könnyű lép-

tek zaja. Vízcsopogás. Bizonyára mozdik az az angyal. Hófehér karját, szűzi keblét hűsíti tiszta vízzel. Oh, boldog, oh, irigylendő üdvöt élvező csepp!

— Nemem kell már. Lehet-e pár szót váltanunk? Kérni halgan az ajtón át.

Semmi válasz.

Még öt peroze ha van. Még várhat. Bizonyosan siet a drága és szemtől szembe akarja megadni a boldogító választ. Vagy elkészett. A fáradságtól tovább elaludt, mint a meddig szandékozott.

Hátha sürgönyözne ezredesének, hogy előre nem látott véletlen, betegség vagy baleset miatt csak késve érkezhetik meg? Oh, szivesen kész volna önkezevel sebezni meg lábát, térdét, betörni homlokát, a balesetből származható sérüléseket utánozva, csak hogy bucsuhassék el egyetlenétől, szoríthassa meg lágy kezét, csókolhassa ujacskáit, rebeghessen édes szókat lángoló arccal lángoló arczába.

A kocsit már várja: jelentik. Indulni kell. Még egy próbát.

— Szabad-e bucsuznom, Adél?

Kinos szünet után végítéletként tompán hangzik:

— Nem.

bevágó kérdésekhez csatlakozik még két, nem kevésbé fontos esetleges kérdés, melyek a kvótára és az esetleg szükségessé váló egy évi provizóriumra vonatkoznak.

Mind e kérdéseket összefoglalva, alig képzelhető, hogy a mostani képviselőház hivatva lesz dönteni. — Es e tényállással összhangban van az a Budapestről jövő legújabb jelentés is, hogy a képviselőházat a költségvetés elintézése után minden valószínűség szerint feloszlatják.

Bizonytalan jövő előtt állunk. E kérdésre: quid, nunc? — a képviselőház adhatná meg a helyes választ. Amde a t. Ház annyira a jövő országgyűlési választások befolyása alatt áll, hogy nincs meg sem a kellő higgadtsága, sem a szellemi képessége arra, hogy helyes és találó feleletet tudjon adni. Ki is várná ezt oly törvényhozó testülettől, melyben ellenzéki pártvezér oly beszéddel és oly kiváncsalmal léphet fel, mint az imént Ugron Gábor ur!

Károlyi István gróf a néppártól. Károlyi István gróf a lehető leghatározottabban megafolyja egyes lapok ama hírét, hogy ő a szatmármegyei Erdőd községben a néppárt szalobontását támogatta. Magáról a néppártól Károlyi gróf így nyilatkozik: „Néppárti nem vagyok, de nem is lehetnék soha, már csak az okból sem, mert nem tudnám, mint a gyar ember összeegyeztetni lelkiismeretével azon viselkedést mely a bosszu, megtorlás érdekében kész a különféle nemzetiségekkel szövetkezni és a békében élő állampolgárok békéjét fölzavarni.

Néppárti akció Sopronmegyében. A néppárt, mely annyi kudarcot vallott már, most Sopronban készült újabb akcióra. Miután a szabad-elyű párt törekvéseinek ellensúlyozására eddig tett összes kísérletek dugába dültek, a fardhatatlan néppárt most szeptember huszadikára Nagy-Martonban nagy népgyűlést hirdet. A meetingen természetesen Zichy Náudor fog elnökölni. Legérdekesebb a dologban az, hogy a gyűlést, akár csak valami olyan törvényszéki tárgyalást, amelyben nagy dissznázágokról van szó, a nyilvánosság kizárásával, sőt ajtók mögött tartják, mint ahogy az intézők mondják azért, hogy az indisskrét tollu liberális újságírók a szentélybe ne furakodhassanak.

Most már szilaj dacz futja át. Azért sem halasztja el útját, s éppen katonához nem illő hazugságokért. Lesiet a léposón, gyorsan beleveti magát a bérkocsiba. Pár percz múlva már a gyorsvonat száguld vele Páris határán túl. Eltűnik Páris utolsó tornya is. Új városok, új hegyek közelednek.

De Arthur lelke még mindig a szállóban időz, a mennyet elzáró ajtó küszöbénél s a tompán kihangzó „nem“ szócskát, e három hangot ismételteti magában százszor, meg százszor, kihüvelyezni akarván a hangok mögött rejlő értelmet és érzelmet.

Majd anyagi tisztaságban, feukölt magasztosságban tündöklék feléje Adél nemes alakja, a mint érzelmeit leküzdi, könnyeit elrajti néjje és huga elől s a bucsu keserű-édes üdvéről is lemond.

E reggeli történetke kis fekete pont gyanánt jelenik meg boldogsága egén. Egyelőre csak pontocská, majd folt, egész világot sötétel bevonó gyászlepel.

Igen, mert az a „nem“ a kaczer, a hideg a döllyfős, kegyetlen szívü mindennapi nőt árulja el.

Ő is csak olyan, mint a többi. Tegnap este a persgő mámorító hatása alatt még szerelmesen mosolygott feléje, bistató szókat sugdosott fülébe, viszonzá keze forró szoritását és boldogságtól átszellemült arccsal hallgatá ifja

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. —
Budapest, szeptember 6.

Ambár igen fontos ügy volt napirenden a Ház, de különösen a mindenféle ellenzék, nem az ülés elejére, hanem végére volt kíváncsi. Mára jelezték ugyanis a lapok, hogy Bánffy miniszterelnök felelni fog Szederkényi ismeretes interpellációjára, melyet a képviselőház időelőtti feloszlatajáról keringő hírek alapján nyújtott be.

Es Bánffy felelt. Elmondotta, hogy a kormány ezideig egyáltalán nem foglalkozott a Ház időelőtti feloszlatajának kérdésével s erről előterjesztést a királynak sem tett. A Háznak különben is meg van a napirendje, a melynek elvégzése az országgra nézve sürgős és felettebb fontos.

Szederkényi tudomásul vette a választ s lekonyult orral ült le. Hát persze, mást vártak a tisztelt ellenzéki honatyák. A petárda nem sült el, botrány nem történt s így megy minden tovább a maga útján. De legalább a kíváncsiságuk teljesült: megnyilatkozott a miniszterelnök.

Az ülésen különben a bűnvádi perrendtartásról szóló törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául egyhangulag elfogadták. Azután még néhány interpelláció került sorra, mikről alábbi tudósításunk számol be.

Az ülés kezdete délelőtt 10 órakor.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Molnár Antal, Schóber Ernő és Hévizy.

A kormány részéről jelen voltak: Bánffy Dezső br. miniszterelnök, Erdély Sándor, Dániel Ernő, Darányi Ignác, Fejérváry és Josipovich Imre miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét. Az interpellációs könyv feloivasása után Szalay Imre szólal fel s kéri a házat, hogy sok interpelláció lévén bejegyezve, a szokott időnél előbb végezzenek a napirenddel.

Elnök kijelenti, hogy a szokott idő úgy értelmezendő, hogy ha sok interpelláció van, előbb, ha kevesebb, később végezzenek a napirenddel.

A bűnvádi perrendtartás.

Visontay Soma hangsúlyozza, hogy a jelen törvényjavaslat ellen nem hozható fel hogy

bürokratikus módon szakkörök meghallgatása nélkül készült volna s ha mégis itt-ott bizalmatlansággal fogadják ennek oka az a titokzatosság, melylyel az igazságügyminiszter a javaslatot még az előkészítés stádiumán túl is körülvenni jónak látta. (Ellentmondások jobbról.)

O részéről a javaslatot a miniszter konzilians nyilatkozatai után a részletes tárgyalás alapjául elfogadja mert a mikor arról van szó hogy jogéletünk egy ilyen fontos alkotását tető alá hozzuk, oppositiónak nincs helye, nincs annál kevésbé mivel a javaslat a jelen viszonyokon kétségkívül javít. A javaslatban a mellett, hogy számot vett a nyugot európai modoru jogelvekkel, a magyar jogfolytonosság is érvényre jut a vádelvben a nyilvánosságban, a szóbeliség a vád és védelem egyenjogositása által.

A személyes szabadság garanciáit illetőleg egy kifogása van. A javaslat ugyanis azt mondja, hogy ha attól lehet tartani hogy valaki a súlyos büntetéstől való félelmében megszökik, vizsgálati fogságba vethető. Ez az intézkedés veszedelmes, mert elég biztosítékkal körülvéve nincs. Kifejezést ad azonban annak a reményének, hogy ennek megváltoztatása lehetségessé lesz a részletes tárgyalás alkalmával.

Fontos új intézménye a javaslatnak a szobafogság is. Ha tekintetbe vesszük, hogy hány esetben vetnek valakit vizsgálati fogságba egyéneket, csupán azért, hogy esetleges összebeszélésnek elejét vegyék, akkor be fogjuk látni ennek az új intézménynek helyességét és nagy fontosságát.

A javaslat kimerítő utasításokat tartalmaz a foglyok bánásmódjára nézve is s a humanizmus követelményeinek ebben a tekintetben haladást jelent.

Elítéli azt a mozgalmat, mely arra irányul, hogy a javaslat a napirendről lekertüljön, mert ez a javaslat a magyar közszabadság egyik hatalmas támaszát, az esküdtbíró-ság intézményét van hivatva meghonosítani. A törvényhozásnak az utókorral szemben súlyos mulasztása volna, ha ennek az üdvös intézménynek a fontos bűnügyekre való kiterjesztését megakadályozná s ezért ő a javaslatot a részletes tárgyalás alapjául elfogadja. (Helyeslés.)

Szól végül az ügyész nyomozó hatalmáról s e kérdésben Polonyi Géza határozati javaslatát fogadja el. (Helyeslés balról.)

A vitát bezárták.

A záróbeszéd.

Chorin Ferencz rövid felszólalása után Polonyi Géza Issekutz Győzőnek arra a megjegyzésére reflektál, hogy a katonai törvénykönyv nem a közjogi alap miatt nem jön létre, hanem hogy a hiba a kormányhatalom

vallomását és villámfény világította park lombos fasorában: hogy ő reá teszi minden földi javát, üdvét, tulvilági üdvözülését, mert érzi, hogy nem koozkára teszi, mint a hogy másokon tette volt, s hogy mindez nem álom, biztosítékát kéri tőle. Ekkor a lány újból megszorítá kezét s mig néjje hugával elől haladt, feléje hajolt s engedé, hogy Artur az első, a remegő, a szüzi csókkal illesse pirosuló ajkait.

S most reggel még egy jó szava sincsen hozzá. Rideg, fagyaló szemmel utasítja el a bucsu, talán az örök válás pillanatában.

Igen, mert az este is nem Arthur, csak a férfi tetszett neki; lehetett volna Sándor, Béla, Pista is épen olyan szerencsés, mint ő.

Még sohasem volt boldog igazán. Ugy látszik, sohasem is lehet.

Nem is Adél elvesztése fáj lelkének, hanem a tudat, annak meggondolása, hogy ez az ideál, ez az anygalfényű alak is csak csalóka lidércsfény, csak földi salak, mint előzői voltak. De mig a többieket ő sem vevé komolyan, azért mindeuét képes volt koozkáztatni.

A kocsikon át ideges felhevülésében az ékezőbe sietett. Mohón itta a bordeaux-it, egyik palaczkot a másik után. Hitte, derülteben fogja látni a világot.

De ellenkezőleg. A fekete pont egyre növekedett s már a egész égre kiterjedt.

Miért éljen, mi ozéjja a további küzdelmeknek? Nem volna jobb, hanyathomlok suhanni az egyik viadukton át a tátongó mélység elpihentető ölébe?

Támolyogva botorkált vissza kocsija felé.

A kocsikat összekötő bőrfolyosócska fala egy helyt a vonat rázkódásától lenullott. Szabadon nézhetett a meg megnyiló szakadékok, hegyi patakok örvényébe.

Nem? Igazán nem? Durván, kiméletlenül nem?

A vonat hangos dübörgéssel ért magasan nyújtózkodó hidra, rohanó hegyi folyam kristálytisza hullámai fölé.

Hát legyen igen!

A következő pillanatban egy emberi alak zuhant a hid karfáján keresztül a szikiák közt vergődő viz árjába . . .

II.

Adél föl nem foghatta, miért nem maradt még egy keveset Artur, mikor órája szerint 20 perczé is volt, s hogyan tudott bucsuszó nélkül elisietni nem várva meg, mig rendbe szedi reggeli pongyoláját s arczán a fehér port gondosan elsimitja . . .

Oh az a fehér por, oh az a fekete pont.

Oh asszonyi hiveség! oh férfi-szertelenség.

kezeldiben rejlik. Kijelenti, hogy ő nem a közjogi alapról, hanem a közjogi rendszerről szól.

Kérde, vajon az igazságügyminiszteren mulik-e, hogy nincs katonai bíraskodásunk, vagy a közös hadügyminiszteren? Kérde Apponyi Albertet vajjon megoldja-e ő e kérdést a hadügyminiszter beleegyezése nélkül, ha a közjogi alapot ő fogja kezelni.

Egyebekre ezuttal reflektálni nem óhajt s ajánlja javaslatát elfogadásra. (Helyeslés balról.)

Issekutz személyes kérdésben szólal fel, Polónyi beszédjét idézve, bizonyítja, hogy Polónyi igenis a közjogi alapról és nem a rendszerről szól. Arra a kérdésre pedig vajjon ők életbeléptetik-e majd a katonai bíraskodást vagy nem, engedje meg előtte szóló, hogy kormányrajutásuk után 30 nappal nyilatkozzanak. (Derűtség.)

Erdély Sándor igazságügyminiszter röviden kijelenti, hogy Polónyi Géza hat. javaslatát elfogadja. (Helyeslés.)

A ház a javaslatot részletes tárgyalás alapjául egyhangúlag elfogadja s Polónyi Géza határozati javaslatát is magáévá teszi.

A tárgyalás folytatását a jövő ülésre halasztják.

öt percz szünet után következnek az-

Interpellációk.

A miniszterelnök válaszai.

Bánffy Dezső báró [miniszterelnök Kovács egyik interpellációjára felel a hajdu-dorogi görög kath. magyar püspökség tárgyában.

Egy hozzá intézett táviratban a doroghiak kijelentették, hogy Kovács József állítása ellen tiltakoznak, miszerint ők magyarságukkal korteskednének.

A püspökség felállítását illetőleg az a válasza, hogy a kormány es ügyvel foglalkozott, de a püspökség felállítása előtt a magyar lithurgia kérdése döntendő el. A tárgyalások folynak, de a nehézségek miatt a döntést a közel jövőben kilátásba nem helyezheti. (Helyeslés jobb felől).

A ház a választ tudomásul veszi:

A ház feloszlata.

Bánffy Dezső miniszterelnök válaszol ezután Szederkényi interpellációjára a ház feloszlataát illetőleg.

A kormány ezideig nem foglalkozott a ház időelőtti feloszlataának kérdésével s erről előterjesztést a felségnek nem tett.

A háznak meg van a maga munkarendje melynek elvégzése az országra nézve felettből fontos. (Helyeslés jobb felől.)

Szederkényi Nándor és a ház a miniszterelnök választ tudomásul veszi:

A kvóta-kérdés.

Kossuth Ferenc szükségesnek tartja, hogy a kormány tájékoztassa az országot, befolyást gyakorolt-e a kvóta-bizottság határozatainak meghozására s ezért interpellációt nyújt be, a mely így hangzik:

Interpelláció a miniszterelnök urhoz.

Az 1867. XII. t. cz. 19-ik §-a azt rendeli, hogy a kvóta küldöttségek az illető felelős miniszteriumok befolyásaival részletes adatokkal támogatott javaslatot fognak kidolgozni a kvóta arányára nézve.

Ez arányra nézve a magyar küldöttség 81.40 százalékat az osztrák 46.20 százalékat javasol. Gyakorolt-e a kormány a törvény rendelete szerint, befolyást a magyar kvóta-bizottság javaslatára?

Es ha igen, e javaslat megfelelő-e a kormány álláspontjának?

Ha meg nem felel ez álláspontnak, felszándékozik-e tartani ez álláspontot, a mikor az említett törvény 21-ik §-a értelmében hivatalos lesz a királynak a döntésre tanácsot adni.

A vámszerződés.

Apponyi Albert interpellációjára a következő:

Interpelláció a miniszterelnök Urhoz!

1. Minthogy a pénzügyminiszter költségvetési exposéja szerint a magyar kormány az

osztrák kormányval még nem jutott megállapodásra az autonom vámtarifa módosítása iránt, hanem az erre vonatkozó tárgyalásokat csak a vámszerződés törvényerőre emelkedése után, a mikor az országnak a rendelkezési joga már le van kötve, szándékozik megkezdni, de oly időben, hogy azok legkésőbb 1902 év vége előtt befejezhetőek legyenek; kérdezem:

hajlandó-e a kormány vagy oda módosítani eljárását, hogy az autonom vámtarifa revíziója már most a vámszerződéssel együtt tárgyalassék és a dolog természete szerint kapcsolatos e két kérdés együtt nyerjen törvényhozási megoldást;

vagy — a mennyiben ezt már nem tartaná keresztülvihetőnek — az 1867 évi XV. t. cz. utmutatása szerint a vámszerződési szerződésben, olyan kérdést javaslatba hozni, mely a vámszerződés felmondásának jogát 1902 év végére fentartja?

2. Magáévá teszi-e a kormány a magyar kvóta-bizottság álláspontját és hajlandó-e annak érvényesítése mellett egész alkotmányos befolyását a kérdés minden stádiumában latba vetni.

A hármas szövetség.

Ugron Gábor az alábbi interpellációt terjeszti be:

Kérdés a miniszterelnök urhoz!

Az orosz csár bécsi látogatásának politikai kibatása következtében szenved-e változást a hármas szövetség céljában és tartalmában.

Sikerült-e a Balkán népei nyugalmanak és szabad fejlődésének újabb biztosítékokat szerezni?

Az elemi csapások.

Szluha István a következő interpellációt intézte a miniszterelnökhöz:

Mit szándékozik a kormány tenni az ország gazdaközönségét ért rendkívüli és általánosnak mondható elemi csapások okozta károk enyhítésére?

Szalay terjesztett be még a Kossuth Ferenczével azonos interpellációt, mit a többiekkel együtt kiadtak az illető minisztereknek.

A legközelebbi ülés s z e r d á n lesz.

Bécsi hangok az expozéről.

— szeptember 5.

A bécsi sajtó nagy része cikkekben méltatja a most beterjesztett magyar költségvetést s az azt kísérő expozét. Magyarország nagy fejlődése bizonyítványának tartják, de a magyar állam nagy erejének legfőbb nyilvánulását azokban az eredményekben látják, amelyeket az exposé szerint, a magyar kormány a kiegyezési tárgyalásokban ért el.

A Neue Freie Presse nagytüntetéseként mondja a pénzügyminiszter előadását, mert nemcsak a magyar pénzügyekről, hanem a kiegyezésről is elismerésre méltóan bőven ad felvilágosítást. A bécsi világ ez expozénak a magyar pénzügyekre vonatkozó részével foglalkozik, de a melancholia egy bizonyos nemével bírálja a kiegyezésről szóló nyilatkozatokat. A magyar álláspont diadalát látja bennük és jogosnak mondja azt a megalégedést, amelylyel Lukács László pénzügyminiszter az osztrák kormányval való megegyezésről szól. A régi elfogultságot s a közjogi és gazdasági momentumok közötti összezavarásával nyilatkozik a bankkai történet megállapodásról. Elismeri ugyan, hogy Magyarországnak jogában van a külön jegybank alapítása, de úgy vélekedik, hogy a mai jegybanknak az a szabadsága, hogy Magyarországon is köthet ügyleteket, kevesebbet ér neki mint az osztrák szabadság. Ennek bizonyítékát abban látja, hogy Magyarországnak a bank tiszta nyereségében csak 30 százaléknyi része van. Azt kérde különös naivitással, hogy vajjon nem opponálna-e a magyar kormány erőiesen, ha a bankparitás megokolását átvinnék a kvóta

terére is. Nem hiszi, hogy pusztán az a főtanácsosok állampolgári eskütje elég biztosítékot ad annak a követelésnek teljesítésére, hogy a bank szervezete garanciája legyen a jogos hitelrdek kielégítésének és a valuta-reform föladatai teljesítésének. A Neue Freie Presse érdekeseknek, noha nem teljeseknek mondja a pénzügyminiszternek ama nyilatkozatait, amelyek a valuta-reform folytatása ügyében történt megállapodásokat ismertetik. Örömmel üdvözlö az a kijelentést, hogy a készpénz fizetéseket legközelebb megkezdik s azt kívánja, hogy a szót a tett kövesse s a kormányok minel előbb terjesszék a parlamentek elé a megfelelő javaslatokat. Kritika alá veszi a tervbe vett kis-pénzjegykibocsátását s azt a kérdést feszegeti, hogy mi történjék a monarchiában levő ezüsttel, különösen pedig, hogy vajjon mit tesz még a bank a nála megmaradó ezüsttel?

A Neues Wiener Tagblatt az expozéban megint annak a bizonyítékát látja, hogy Magyarország a gazdasági fejlődés útján előrehalad. Ugy látja a pénzügyminiszter beszédéből, hogy a bouyolult kvóta kérdésben bizottságok utolsó üzenetei óta nem történt újabb lépés. Nem látható előre, hogy ilyen körülmények között a kiegyezés mikor jut parlamenti elintézés alá, de reménykedik benne, hogy végre politikai és gazdasági szükségesség követelményei legyőzik majd a föltornyosult nehézségeket. A miniszternek a valuta-reformra vonatkozó kijelentéseit olyanoknak tartja, hogy utánuk már nem a szót kormány jóakaratótól függ a készpénzfizetések megkezdése. A kormányok már most kötelezve vannak rá, hogy abban a pillanatban, mikor az államjegyek bevonatnak s a kényszerforgalom megszűnik, jelentést tegyenek a parlamentnek a készpénzfizetések megkezdéséről. A valuta-szabályozás kikerült a változó kormányok ingatag hajjainak köréből s átment a törvényhozások kezébe.

A Wiener Tagblatt az expozé s a költségvetés azt a benyomást tette, hogy Magyarország hatalmasan fejlődött. Látva a zárószámadások és a költségvetés adatait, az a kérdés merül fel, hogy melyek Magyarország óriás bevételeinek forrása. Ha a mezőgazdaság mindegyre rosszabb helyzetbe jut, egyre rosszabbul jövedelmez, mint ahogy ezt az agráriusok állítják, hogyan lehet, hogy Magyarországon, ebon a mezőgazdasági államban, az állambevételek és fölöslegok egyre gyarapodnak? Csoda, de természetesen csoda történt Magyarországgal, ez magyarázza meg a talányt. Magyarország megszünt tiszta agrikulturnális államnak lenni. Az állam, a hatóságok, a vasuti politika, a közlekedés fejlődése ipart teremtetek, s a vállalkozó szellemet fejlesztették. Nem úgy, mint Ausztriában, ahol a kormányok és a hatóságok részéről minden megtörtént az ipar fejlődésének megakasztására. Példaképen emlegeti a magyar kormány okludatos eljárására az expozénak azt a kijelentést, hogy a két kormánynak ezután jogában legyen a konzulátusoknál saját költségükön kereskedelmi, mezőgazdasági és technikai referenseket alkalmazni. Ime Magyarország kivitte azt, amit az osztrák kormány nem tudott elérni.

Megyei és városi közügyek.

Folytatolagos sorrendje

az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1896 évi szeptember hó 9-ik napján délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

10. A tanács jelentése a vásártéren tervezett új vendéglő épület elkészítésével kapcsolatos munkák iránt tartott árlejtés eredményéről.

11. Polgármesteri előterjesztés a szél-utca kikövezése és csatornázása iránt.

12. A tanács jelentése az elkészült csatorna mű után kivetendő járulékoknak f. évi október 1-től való befizetési kötelezettségének kimondása iránt.

13. Novotny Lajos kérvénye a szél-utca területéből 359 □ öl megvétele iránt.

14. Jovanov Trifán, Kolárov János és Putarity János kérvénye haszonbér elengedése esetleg a haszonbér fizetési határidő meghosszabbítása iránt.

15. Probszt Emilia és Mária kérvénye

haszonbér tartozásuk felének elengedése tárgyában.

16. A tanács jelentése Kopp Erzsébettel a szegények házában elhelyezett, valamint a rendőrség által tartóztatott egyének részére szükséges ételek szállítása iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

17. Zemplényi Sándor kérvénye a Baross sétányban emelt kioszknál létesített légszűrő berendezés költségeihez a város közönsége által való hozzájárulás iránt.

18. A mérték hitelesítő-hivatal segédtiszt állásának jóváhagyás utján való betöltése.

19. A tanács jelentése Arad sz. kir. város ipariskolai bizottságának jelentésére az iparos tanonciskola 1895/6-ik tanévi számadásait tárgyában.

20. A tanács jelentése Arad szabad kir. város ipariskolai bizottságának jelentésére az alsó foku ipariskola 1895/6-ik tanévet tárgyalólag.

21. A nagyméltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszterium meghívója a «Vaskapu csatorna» megnyitásához.

22. Madarász Antal Gáj külvárosi alkapitány kérvénye a nyugdíj jogosultságának 1400 forint évi fizetés után való kiterjesztése iránt.

23. Körmenyi Nagy Mihály és társai városi éjjeli örök kérvénye a városi nyugdíj-jogosultság megadása iránt.

24. Nicora Aurél városi adótitzt kérvénye 4 heti szabadságidő engedélyezése iránt.

25. A tanács jelentése Müller Károly Fischer Lipót, Volák József, Téger József, özv. Schwaab Antalné, ifj. Kézmárky István, Gábor Ferenczné, Blaha János, Gruja Demeter, Franka Katalin, Márton István, Heitz Nándor, Reiner József, Kövér Lajos, Fürnbacher János, Argelán János, Bogya Vazul, Csatlós József, Eberlein József, Markovics György, Pless Mór, Lakatos T. László, özv. Duzsek Ferenczné, Limbeck Józsefné örök., Gyarmati András és Erdőffy Ferencz által emelt új épületek községi adómentessége iránt.

26. A tanács jelentése a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóság által f. évi július hónapban elő- és leiratási adó után esedékes községi adó elő- és leiratása tárgyában.

27. A tanács előterjesztése a Rákóczy-utca szabályozása tárgyában.

28. Az ipariskolai bizottság jelentése az aradvárosi iparos-tanonciskola 1896/7-ik évi költségvetés megállapítása iránt.

29. A tanács jelentése a csatorna-mű átvételre-bizottság kinevezése iránt.

30. U. a. a városi csatorna-mű létesítési és üzemben tartási költségeinek kezelése illetve a 9360/203—1894. számú szabályrendelet 9—16 §-ainak végrehajtása tárgyában alkotandó kezelési szabályzat iránt.

31. Pelegrini Dávid és Stanity Mátyás kérvénye a radnai-ut felemelésével kapcsolatos munkákért a 18055/531—1896. számú határozattal megszavazott 258 ft 65 kr. kiutalványozása iránt.

32. A tanács jelentése Mairovitz Mórral az 1896/97. évi télen át szükséges tűzifa szállítása iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

33. A tanács jelentése a nagylegelőbeli 67 és 102 számú továbbá a gulyalegelőbeli 30. 33. 49 és 51. számú 5—5 hold föld bérbeadása iránt tartott árverés eredményéről.

Arad, 1896. szeptember hó 5-én.

Kiadta
INSTITORIS KALMÁN,
főjegyző.

Őszi hangulatok.

Irta: Szöllősi Zsigmond.

Lelkembe villant a tavasz emléke.

A napsugáros, rügyfakasztó tavasz, a mámoros levegő, mely a fakadó élet szöngésétől kábult képzeletet ragadja magával messze ábránd világba, s ragyogóan szines képet fest elő multból jövőről. Hallottam az erdő álombosó, halk sügését, az elfutó patak csörrenését, zengő madár dalát. És madárdal, a sarjadt rügy illata, s a falevelek szünetlen csendes sziszzenése belelepte lelkembe a tavasz enyhe sugaru világát, s ezer hangulatától zsongó lelkem álmodott ragyogó szép álmokat: a fakadó élet álmait. — És a hogy aztán szertefoszott a mámor, megcsapta a lelkemet valami fojtó vágyakozás erdőszög, patakcsörrenés után; futni szerettem volna el, messze a város fullasztó levegőjétől, messze az emberektől. Émészítő vágy égett bennem, ledőlni az erdő mélyén és hallgatván a madár dalát, sugó lombok tündé-

meséit, álmodni a tavaszról, dobbanó szívvel gondolni el az eljövendő évek sorát, festeni ábrándképeket, hinni, remélni, álmodni egy szines, mosolygó, örömteli világról, a melynek csak gyönyörre, illata, mámorra van, — álmodni a hogy álmodtam éber, nyitott szemmel egykor a világról, rügyet fakasztó, daltól visszarengő, álomra ziszentő, elmult szép tavasszon.

Es futottam az erdőszög után.

Zizegett az erdő, csobogott a patak, madárdal is szólott, s mégis a hogy ledőltém a haraszt nagy csalódottság szakadt reám. A földelő lombokon át is érestem a nap fojtó sugarát, a lomb sziszzenés nem jövőről, ragyogó, életteli napokról beszélt, hanem a pusztulásról, az enyészetről és elveszett a lombfakasztó tavasz baizsamos illata és bucsuzóra dalolt a madár, — lombfakasztó őszi napsugár égett az erdőn.

Es a hogy jártam a sűrű falombok alatt, rém szakadt egyedül valóságom érte, s még előbb a tavasz álomképét ösve futottam el az emberek elől, most lelkem minden energiájával visszavággyik kösűjűk, mert egyedül lenni csak úgy jó, ha az önkényes, ha körüllem szibong, forr az élet, — s mert ősszel rideg esomoru az erdő, — kiégett belőle az álom, a csapongó képzelet. A hogy járok az összehajló lombok alján, csak az avar zissen a lábam alatt a haldokló erdő némaságában és az összeroppanó sárga levelek nem regélnek mámoros meséket boldogságról, napsugaras utról, iratos mezőkről, — lemondó filozófia minden szavuk, elmondják, hogy hívságos es élet minden küzködése, hisz a vég ugyanis a zörrenő avar, megtanítanak arra, hogy a remények, vágyak beteljesülésénél nincs ott a kielégültség, a boldogság. — Őszön szűlettünk, fáradt a lelkünk, nem nyugalomra temett, hanem örök feszültségre, örök izgalomra, egyetlen boldogsága a csapongó képzelet, a küzködés a cselért, a vágy, — melyet ha elért, csalódva kesdi meg újra, meg újra.

Istenem nincs teljes boldogság!

Boldogság! de sokat álmodtam te rólad. Epikurens filozófiával hogy megállapítottam: te vagy egyetlen ócska létnék. Hogy kerestelek mindenütt, hányszor reméltem, ha ezt azt elértem, akkor végre boldog leszek. És lopva, titokban, a mig aggságos félelemmel vártam, elértem-e végre, mintha érestem volna egy-egy cseppjét az eljövendő kéjnek, a jóllakott vágyak; — s hogy aztán elértem a csel, szinte ideges rossz kedv, megrenyedt lehangoltság fakadt nyomán, s a Gonosz, mely a vágyak kaleidoszkopikus mezébe öltözve új-hajt, egyre csak azt sugta: boldoggá, elégedetté tehet-e az, a mit elértél? Hiszen ha el tudtad érni, silány, osekély holmi lehetett az.

Es astán új vágy feszíti újra az elernyedt idegeket, új vágy fest ábrándképeket a kielégített lélek harmóniájáról a hiszékeny képzelet elé, s Ahasverus fut tovább, tovább, — és szinte boldog, mert futhat, mert vágyai vannak.

Mert ez a vágy a maga képzeleti, testetlen voltában mégis az egyetlen reális boldogság és végtelenül jó futni utána. — Ülni robozó, dübörgő vonaton és lelkünk előtt a kívánatos ósél képével nézni mosdulatlanul hogyan alakul körülünk újra, meg újra az egész világ. Hegyre völgy, erdőre kopasz szirtek és a vonat csak fut tovább-tovább, csak kattognak a kerekék álomra osábiton. Es álmodom erről a nyugalomról, a mely mégis örök változás, az örök futásról, a mely mégis egy helyen nyugvás, álmodom a cselről, mely felé töreksem, s a hogy kattog a kerék, le-hanyom szemem, látom az erdő sötéten bologató lombjait, hallom a levelek zizegését, érzem a virágok illatát és álmodom tavaszról, illatos, mámoros tavaszról.

Álmodom, — fel is ébredek. A vonat megállt és eloszlott az élettelen tarka kép. — Nem fakad a lombok közt mosolygó, illatos virág, nem hív magához az erdő káprázatos zöldje, nem csapong a lelkem. Fáradt, beteg minden. Sárgulnak a levelek, zizeg az avar és az összeroppanó sárga levelek nem regélnek mámoros meséket boldogságról, napsugaras utról, iratos mezőkről. — Ősz van; sárgul, pusztul minden. Meghalt a nagy Pán, a nagy Pán halott.

IDÓJÁRÁS.

Légnyomás: reggel 7 órákor 762.1 milliméter. 8 órákor 762.2 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órákor C° + 17.7, délután 2 órákor C° + 26.8. Szél irányja és ereje: reggel 7 órákor K. 1. délután 2 órákor DK. 8. Felhőzet: reggel derült, délután félderült. Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

IDÓJOSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Szeptember 6. —

Változás nem várható.

HIREK.

Arad, szeptember 6.

Napirend:

Szeptember 6. Vasárnap. Róm. kath. naptár: Zakariás. — Protestáns naptár: Zakariás. — Görög-keleti naptár (augustus 25.): Bertalan. — A nap két 5 óra 28 perccel, nyugszik 6 óra 29 perccel. — A hold két 4 óra 2 perccel, nyugszik 6 óra 17 perccel.

Szeptember 7. Rétfő Róm. kath. naptár: Regina. — Protestáns naptár: Regina. — Görög-keleti naptár (aug. 26.): Adrian. — A nap két 5 óra 29 perccel, nyugszik 6 óra 27 perccel. — A hold két 5 óra 28 perccel, nyugszik 6 óra 36 perccel.

Szeptember 6. A polgári lövészegylet díjlövészeti-nek első napja.

Szeptember 8. Lövész-banket a városligetben este 6 órákor.

Szeptember 8. A rendőrhadnagyi állásra való pályázatok benyújtásának határnapja.

Szeptember 9. Aradváros örvényhatóságának közgyűlése délután 4 órákor.

Szeptember 16. Aradmegye igazoló választmányának ülése.

Szeptember 21. Katonai lövésár Aradon.

Október 17. Az aradvideki tanítóegyesület évi közgyűlése Borosjenőn.

Szabadságharosi emléktárgyak országes muzeuma (színházépület II-ik emelet) nyitva van mindennap délután 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Kölcsey-könyvtár nyitva van szorán és szombatán 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola földszint.

Vonatok indulása Aradról. Budapest felé: Személyvonatok reggel 3.—, d. e. 11.20, este 9.35, tehervonat személyszállítással d. u. 8.56, gyorsvonat 8.18 d. e. Csabáig: 8.10 reggel naponta, 12.— délen (csak pénteken.) Tóvis felé: Személyvonatok 6.30 reggel, 4.30 d. u., tehervonat 7.25 este, gyorsvonat 7.02 este, Szborsinig: Személyvonat 2.30 d. u., Radnáig: 6.55 reggel (csak vasárnap, ünnepnapon és búcsú-napokon.) Temesvárig: Személyvonat 6.20 reggel, 11.25 d. e., vegyesvonat 5.— d. u. Szeged felé: Személyvonat 4.45 reggel, 8.45 d. e., vegyesvonat 4.10 d. u. Nagy-Halmágy felé: Személyvonat 8.85 reggel, 1.50 d. u., vegyesvonat 11.55 d. e. Mezőhegyes felé: Vegyesvonat 2.20 délután.

Vonatok érkezése Aradra. Budapestről: Személyvonat 6.05 reggel, 8.17 d. e., 8.55 d. u., gyorsvonat 6.52 este. Csabáról (minden pénteken) 7.— reggel. Szolnokról: 8.47 este. Tóvisről: Személyvonat 8.55 este, 8.54 reggel, 10.50 d. e., gyorsvonat 8.08 reggel. Radnáról: (csak ünnep, vasárnap és búcsú-napokon) 9.19 este vegyesvonat, mindennap d. u. 8.12 tehervonat személyszállítással. Temesvárról: Személyvonat 3.44 d. u., 10.55 este, vegyesvonat 10.43 d. e. Szegedről: Személyvonat 6.42 este, 10.25 éjjel, 8.45 d. e. Nagy-Halmágy felől: Személyvonat 8.08 d. e., 8.34 este. Vegyesvonat 11.05 d. e. Mezőhegyesről: Vegyesvonat 12.50 délután.

Szeptember elsejével az „Aradi Közlöny”-re új előfizetést nyitott a kiadó hivatal.

Tisztelettel kérjük az előfizetőinket, a kiknek előfizetése augusztus 31-ével lejárt, hogy a megújításról mielőbb gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

Az „Aradi Közlöny”-re bármely naptól kezdve elő lehet fizetni. Mutatvány számot egy hétig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal.

— Személyi hírek. Waldstäden János br. tábornok, hadtestparancsnok, Buziásra utazott, hogy a váró-gyakorlatokon jelen legyen. — Kádas Kálmán adóügyi tanácsnok négy heti szabadságidejét megkezdte. Távollétében az adóügyi hivatalt Kilyényi János alszámvevő vezeti.

— A megye fejeleitthon. Fábián László Aradvármegye és Arad szab. kir. város főispánja holnap érkezik haza Budapestről, hová ott időző családja után utazott fel tegnapelőtt. — Ma tér haza két napi távollét után Szathmáry Gyula alispán, ki tegnap Gurahonoz vidékén volt hivatalosan elfoglalva. A vármegye szeptember 9-iki közigazgatási bizottsági ülésében már Fábián László főispán fog elnökölni.

— Aradvárosa a vaskapunál. A Vaskapunál tartandó megnyitási ünnepélyekhez Daniel Ernő kereskedelemügyi miniszter Arad város köztörvényhatóságának is küldött meghívást. Ezt a meghívást a szeptember havi városi közgyűlésen fogják a törvényhatóságnak bemutatni.

— Aradváros közigazgatási bizottsága folyó hó 7-én hétfőn délután ülést tart a városháza tanástermében.

— A nagyhalmágyi telefon megnyílt, mire vonatkozólag az alábbi értesítést vettük: A távbeszélő előfizetőkkel van szerencsém közölni, hogy Nagyhalom megyei távbeszélő központi hivatala és a nagyhalmágyi távbeszélő előfizetők állomásai a közforgalomnak a mai napon átadottak. Arad, 1896. szeptember 5. Szél Ernő, posta-táv. felügyelő.

— 5657. Izraelita polgártársaink holnap nagy ünnepet ülnek. Mídbn az első csillag felragyog az égboltján és beköszönt az újesztendő előestéjére, minden zsidó bevonul isten szent hajlékába, hogy ott ősi szokásként magába szállva imádkozzék egy szebb, egy boldogabb új évről. Az orgona felzug ismét, mint oly annyiszor, az örökké való isten dicsőítésére, kísérve a hívők ájtatos imáitól. Az egész világon, hol csak zsidó polgár él, mindenütt szünetel a munka és a szent szolozsmák egyesülve szállnak fel a mindenható trónja elé. Az aradi izr. templomban szintén ünnepélyes isteni tiszteletet tartanak. Ünnepi szent beszédet dr. Rosenbergszándor főrabbi fogja mondani.

— Egészségügyi felülvizsgálat. Miskolc szy Henrik egészségügyi biztos Aradon léte alkalmával megvizsgálván az aradi gyárakat, azoknál több tekintetben egészségügyi kifogásokat emelt és hiányokat konstatált. Ezekről a belügyminiszternek jelentést is tett. E jelentés folytán a belügyminiszter leiratot intézett Arad városához, hogy a hiányok pótlása iránt tegye meg az intézkedéseket. — A tanács utasította a főkapitányt az invézekciók fogantatásáról.

— Telefon Buttyinban. A jó buttyiniak, kik még eddig nem voltak benne a telefonhálózatban, addig jártak utána, míg végre is sikerült előfizetőre szert tenniök, kiknek kedvéért most már Buttyinba is bevezetik a telefont. Az új előfizetők Buttyin községébe, a kaszinó-egylet és a buttyini takarékpénztár.

— Lukács miniszter a névmagyarosítás érdekében. Lukács László pénzügyminiszter rendelkezett az aradi m. kir. pénzügyigazgatóságához: „Telkes Simon, a központi névmagyarosító társaság elnökének kérésére kiadom az igazgatóságának a névmagyarosításra vonatkozó „Utasítás“ a kérvény mintájával együtt azzal a meghagyással, hogy azt az utasítást a kerületében állomásozó pénzügyőri biztosoknál és legénységénél tudomásvétel, illetve mihez tartás végett köröztesse. Lukács s. k.

— Népiünnep a városligetben. Az aradi lövész-egyesület ma kezdi meg az ideai nagy díjlövését. Ezen alkalmából gondoskodik arról, hogy a közönség kitűnően mulasson a ligetben, a miért senki sem fogja sajnálni a 20 krajczárnyi belépti-díjat. Délután 3 óráról kezdve egyik látóval a másikat éri. Az ünnepély sétatangversenynyel kezdődik, közben komikus mutatványok lesznek, majd léghajók felbocsátása. Fél 5-kor az aradi kerékpár-klub tagjai virágkorzóval díszfelvonulást rendeznek. Alkonyatkor tüzijáték, a hol az ülőhelyekért 10 krt. kell fizetni. Aztán ismét sene mit a jól szervezett szentannai gyermekzenekar tart, 8 órákor pedig az aradi dalegyesület hangversenyzik a vendéglő terasán. A mulatságot táncvizsgálat követi a vendéglő előtti köröndön. Ha az idő kedvezőtlen volna, az egész mulatságot a keddi ünnepre halasztja az egyesület. A kerékpárosok tükörjárja az alábbi sorok közlésére kért meg bennünket: Azon kerékpárosok, kik a mai virágkorzón részt vesznek, felkértek, hogy gépeiket d. e. 9 óráig küldjék el a lyceum mellett a régi mesterséges korosolya pálya területén levő pavillonba feldíszítés végett. A géptulajdonos neve s kívánsága a díszítésre vonatkozólag (milyen virággal, milyen

szint óhajt) egy papírosra feljegyzendő s ezt a gépre kell erősíteni. Délután fél 4 órákor kell megjelenni az említett pavillonban teljesen utra készen; indulás fél 5 órákor.

— A nagyváradi-uti hid restaurálása. A tanács már régebben elhatározta, hogy a nagyváradi-uton levő hid kártáját s egyéb fogyatkozásait javítani fogja, utasítás folytán a mérnöki hivatal el is készítette a tervrajzot s a költségvetést. A közlekedésügyi bizottság ezeket átvizsgálván helyeseknek találta, minél fogva a helyreállítás költségei a jövő évi költségvetés terhére felvételnek.

— A város követelése. Még abtól az időből származik, mikor a város a közvetett adókat bérbe vette. A régi bérlő ekkor 171 forint 24 krt tett le az állampénztárba, melyet a város mind e mai napig meg nem kapott. A város újabb sürgetésére a pénzügyigazgatóság most ismét felirt a miniszterhez, hogy a kiutalványozást engedélyezze.

— Róm. kath. népiskola Radnán. Radnán miniszteri engedéllyel róm. kath. felekezeti népiskolát állítanak fel, melyben a tanítás még az ideai iskolai-évben megkezdik. Az iskola 40 tanuló számára lesz berendezve.

— Utozajavítás. A kapitányi hivatal jelentést tett a tanácsnak, hogy a gyeptérre vezető út kövezete oly rossz állapotban van, miszerint a közlekedés rajta már életveszélylyel jár. — Minthogy pedig ez az út a közlekedésnek gyakrabban használt vonalrésze s mivel a város lovai is — a városi takarmány földnek ezen ut végében fekvése folytán — sürtibben kénytelenek e rossz utat járni, miálval nagyon elosigáztatnak, azt javasolja a kapitányi hivatal, hogy ezen ut kijavítása mielőbb fogantatásuk, még pedig olyképp, hogy az ut szélei erős törtkővel töltessenek ki, minthogy az utnak jelenlegi rossz állapotát az idezi elő, hogy keskenységénél fogva a szélei feltörtnek és alástüppednek. — A tanács utasította a mérnöki hivatalt, hogy az ut javítására nézve nyolcz nap alatt készítsen egy költségvetést és azt terjessze elő. A tanács egyuttal kilátásba helyezte, hogy ugy ezen, mint még több ut teljes helyreállítása a jövő évi költségvetésbe felvételik.

— A tanár merénylője. Még mindenki emlékezik arra az esetre, hogy Kovács Vincoze aradi polgáriskolai tanárt egész ártatlanul egy Kostinek Antal nevezetű volt vasuti alkalmazott a nyílt utozán és fényes nappal revolverrel megtámadta s véletlen szerencse, hogy meg nem ölte. A kir. törvényszék, mivel alapos gyanu merült fel a merénylő épelmiségére nézve, felügyelet alá helyezte őt. Azóta folyton vizsgálata alatt állott míg végre tegnap a kir. ügyészség átirt a kapitánysághoz, hogy mivel Kostinek elmeháborodottsága megállapított, gondoskodjék az illetőnek valamely kórházban leendő elhelyezéséről. A kapitányság Kostineköt ennél fogva tegnap délután a szegények házába vitette, mivel a kórházban minden hely el van foglalva.

— A tiltott üzleti jelzők használása. A kereskedelemügyi miniszter egy körrendeletet küldött le Arad városához, melyben tudatja, hogy büntetéssel sújtja azon kereskedőket, kik tiltott üzleti jelzőket közölnek és hirdetnek nemcsak a belső, de külföldi lapokban is. A tanács az elsőrendű iparhatóságnak kiadta tudomásvétel végett.

— Elutasított bandériumi képek. Az ezredéves Magyarország és az országos kiállítás című várlalat arra kérte fel a tanácsot, hogy fizessen elő azon megindított s már eddig is 62,500 példányban elterjedt műre, mely a június 8-iki nagy ünnepélyen a bandériumok felvonulását tünteti fel. Amennyiben Arad is az ő bandériumát megőrökítve akarja látni, ugy fizessen 75 frtot elő. A tanács a kérelmet elutasította.

— Brutális ember. Ördög Máttyás aradi ácsmester folyton csivódott nála élő apjával s nem egyszer hívta fel a szomszédok megbotránkozását kegyetlen eljárásával. Ugyanabban a házban lakott. Eber Borbála munkásné is, ki gyakran volt szemtanuja a mér-

ges ember dühöngésének. Tegnap is valami osekélység miatt összekapott az apjával, fel-lármázta az egész házkörnyéket. Eber Borbála a nagy lármára az ablakhoz rohant s ott betekintve beszólt a dühös emberre, hogy miért bántja azt a szegény öregot. Más se kellett a magából kikelt embernek. A szobából felragadott egy jókora husángot s azzal kirohanva, véresre verte az asszonyt. A rendőrség gondolja alá vette az ügyet.

— Öngyilkosság a ligetben. Gyenge Bálint gyulai születésű, de aradi illetőségű 24 éves özipésszegéd ma reggel öngyilkosságot követett el az új ligetben. Borotvával keresztül metszette a torkát. Fél hét óra tájban kiment az újliget egyik néptelen helyére, ott egy bokor alá fektött s a magával hozott élesre fent borotvával a gégéjét elmetszette. Az öngyilkosság után felkelt a földről s a liget felé vette útját, de a Kővér Gábor hidnál a nagy vérvesztés következtében összeesett. Arra járó emberek vették észre a földön fekvő vérrel borított s irtóztatóan hörgő füt, nyomban értesítették a rendőrséget. Csakhamar megjelent dr. Ötvös Dániel kerületi orvos és Lőwinger Miksa dr. kórházi orvos kik a sebet bekötötték. A rendőrség részéről Berecz Antal rendőrhadnagy volt jelen, ki az öngyilkost a közkórházba szállította. Most élet-halál közt lebeg s életbenmaradásához az orvosok nem fűznek semmi reményt. Tettének okául a nyomort említi.

— Hullarészek szállítása. A kereskedelemügyi miniszter egy körrendeletet bocsájtott ki, melyben a hullarészek szállításának módjait szabja meg, kivéve a kolera betegnek hulláit. A körrendelet a napokban érkezett le Aradvárosához s a tanács azt tudomásvétel végett az elsőfokú egészségügyi hatóságnak és tisztii orvosi hivatalnak kiadta.

— Sztrájkoló munkások. S. M. aradi szőlőtulajdonos szerződést kötött több munkással az iránt, hogy szőlőjét felrigolirozzák, még pedig a már egyszer rigolirozott táblákat négyzetméterenkint kilencz krajczárért, a fel nem rigolirozott három tábla minden négyzetméterét pedig 14 krajczárért. A munkások ki is mentek a szőlőbe, de egy napi munka után minden szó nélkül eltávoztak a kapott 26 forint előleggel együtt úgy, hogy a megszorult szőlőtulajdonos más drágább munkásokat volt kénytelen fogadni. — A kapitányi hivatal a munkásokat ezért a 26 forint előlegnek, 9 forint vasuti szállítási díjnak, 33 forint munkabértöbbletnek és 10 forint szemledíjnak, szóval 79 forint 15 nap alatti megfizetésére kötelezte, mert a munkások egyedüli védekezésese, hogy t. i. a már egyszer fel nem rigolirozott föld sem volt még soha rigolirozva, a helyszini szemle által megcozáfoltatott. A tanács a határozatot jóváhagyta.

— Tolvaj asszonyok. Csűrár Róza és Burján Zsuzsánna aradi lakosok ismert alakja az aradi börtönöknek. Már több alkalommal érték mindkettőt lopáson, s tegnap d. e. ismét szaporították érdemeiket. Az Asztalos Sándor-utca egyik üzletéből elloptak egy vég szines vásznat, mikor látták, hogy üldözik őket, a lyceum felé vették útjukat. A rendőrség a Marosparton elfogta s a torony alá vitte őket, hol Jóó Bécia kihágási bíró hűvőre tette az amazonokat.

— Az Isten küldöttje. Megháborodott a lelke Szigethy Julis aradi ocelédlánynak. Azt hiszi s fűnek-fűnek azt rebesgeti, hogy ő előtte megjelent az Isten s kinyilatkoztatta, hogy menjen védje a jókat és zárja el, büntesse meg a rosszakat. Utan-uttfélen azt meséli a szegény örült, hogy őt is régi asszonyai tették tönkre, kiknél szolgált, ezek a rosszak, ezeket kell tehát bezárnia. Tegnap felkereste Berecz rendőrhadnagyot s kérte, hogy őt ezek és ezek az asszonyok téttek beteggé — s egy egész csomó előkelő urasszonyt nevezett meg, kiknél szolgált, zá-rassa el őket egy évre, mert ő csak ugy gyógyulhat meg, ha pedig egészséges lesz, hozzá

kezd istenes munkájához s nem feledkezik meg a rendőrhadnagy arról. Beretz Ferencz a tébolyodottat a szegények házába vitette.

— **Véres találkozás.** Schmidt József uj-aradi 16 éves kőmives legény péntek este a József főherceg ut 5. számú háza előtt össetalálkozott Hermann Gyula kis szentmiklósi kőmives tanoncossal s abba beléköltött. Egyideig csak szóval verték egymást, de végre Schmidt kijött a türelemből és egy ott álló kocsirol az ostort lekapva, azzal úgy vágta fejbe ellenfelét, hogy az menten összeesett. A sérültnék orrából-szájából csak úgy patakzott a vér. A rendőrség részéről Beretz Ferencz rendőrhadnagy rögtön a tett helyén termett s a súlyosan sérültet a közkorházba, a dühös legényt pedig a hűvőre vitette.

— **Súlyosan megsérült.** Sági József aradi munkás a Neuman gyárban dolgozott a gyári ártézi kut munkálatainál, mikor egyszerre csak munka közben felhúzó gépből egy vas darab elvált s öt homlokra ütötte. A munkás vérző homlokkal terült el a földön, mert a súlyos vasdarab betörte a homlokát. Lakására vitték s ott ápolják.

— **Megjárta.** Mokraf Gergson pinczér volt Dobránszky sörösarnokában. Egy alkalommal hosszabb diétát talált ő is meg pajtásai tartani a rendesnél, mire Dobránszky felszólította a főpinczért, hogy „hajtja munkára” a pinczéreket. A főpinczér ismételte gazdája e megjegyzését a pinczerek előtt s Mokraf ezt sértőnek találván, rögtön ott hagyta szolgálatát. Mikor azonban másnap könyvét és hátralévő bérét kérte, gazdája azt megtagadta. Erre panaszt emelt a kapitányságnál a főpinczér ellen; a kapitányi hivatal pedig erre Mokrafra huzta a vizes lepedőt, most 5 frrtal büntette azért, hogy szolgálatát a 10 napi felmondás betartása nélkül hagyta ott. A tanács arra való tekintettel, hogy a pinczért a gazda fogadja fel, tehát a felmondás is a gazdának kell, hogy bejeleentsék, tekintve, hogy e kifejezés „tegyen úgy, a hogy akar” nem jogosítja még fel a pinczért arra, hogy szolgálatát rögtön elhagyja a kapitányi hivatal végzését jóváhagyta.

— **Öngyilkosság Pécskán.** Pécskai levelezőnk jelenti, hogy ott múlt csütörtökön reggeli 8 órakor öngyilkosságot követett el Lelik Béláné született Katona Erzsébet. — A padlás fájára akasztotta fel magát és mire észrevették, már halva volt. Előtte való éjszakát a házon kívül töltötte, ide-oda kborolvva, ami különben — a férj vallomása szerint — máskor is megtörtént szegénnyel. Azt hiszik, hogy elmezavarban követte el tettét.

— **Hírek a tanácsból.** A tanács W. G. aradi kocsigyártónak az elsőfoku iparhatóság által 20 forintra lett megbüntetését azért, mert tanoncsait nem iratta magára s így azok nyilvántartását lehetetlenné tette, 10 forintra szállította le azzal, hogy az ipartörvény követelményének kötelel 14 nap alatt eleget tenni. — A tanács Csajka György aradi lakósnak 4 forint havi segélyt szavassott meg. — A tanács Lenka Mária erkölcsi romlásnak indult kiskorú aradi leányának egy javító intézetbe leendő felvétele végett felterjesztést intézett az igazságügyi miniszteriumhoz. — A tanács felszólítja a felszámoló bizottságot, hogy a kikötés értelmében az eddig elmulasztott színházi szaffiták befejezését eszközölje. — A tanács jóváhagyta a stupi réten termett sáskák eladására vonatkozó árverés eredményét, mely szerint az egész termést Csámszky Lajos — mint legtöbbet ígérő — 181 frrtért vette meg. — A tanács a kirómlósi pont elkészültének bejelentését tudomásul vevén, utasította a bizottságot a munka felülbírlására és átvételére. — Uj-Pánát községi jegyzőjének díjmentes köveztvámi igazolvány kiadatása iránti kérvénye a kapitányi hivatalnak kiadott. — A tanács elrendelte a színházi csillárnak kijavítását. A kijavítás 15 frrba kerül.

— **Köszönet.** A „Szókimondó asztaltársaság” szives volt 5 frrt a népkönyha javára adományozni, mely nagylelkűségéért fogadja ez uton hála köszönetünket. Az aradi izraelita jótékony négyesület nevében Neuman Füst Mária elnök.

— **A király szíve.** Ferencz József királynak az alkotmányos érzelületével csak a

szívjósága vetekedik. Ez a szívjósága igen élénken tükröződik abban a megható epizódban amelyet most, a galicziai hadgyakorlatok alatt jegyeztek föl a lengyel lapok. Kedden a király elhagyta a harctér s Lanyban kocsijában ült, amikor hirtelen egy öreg parasztember borult a lábához. Az öreg katonaviselt ember volt s támogatásért könyörgött. A kerületi főnök azonnal odaugrott, hogy eltávolítsa a tolaadó öregget, de a király intett neki hogy ne bántsa az öregget, azután pedig rendelést tett aziránt, hogy tudassák a kabinetirodával az öreg katona kérését. Tegnap a király ismét keresztülment azon a falun s mihelyt megpillantotta a kerületi főnököt, azonnal megkérdezte, benyújtották-e már a kabinetirodához az öreg paraszt folyamodványát. Azt válaszolták, hogy az öreg még nem is mutatkozott azóta. A király erre felszólította a kerületi főnököt, hogy járjon utána a dolognak s nyujtassa be minél előbb a folyamodványt.

— **Nagy szeren csétlenség a Garamfolyón.** Esztergomból táviratozzák hogy a Garam-folyón tegnap szerencsétlenség történt. A garambergi átjárásnál egy szénával megrakott kétfogatu kocsi a rajta ülő emberekkel a folyó elsodort és a szénásszekér lovastól és a rajta levő emberekkel együtt a hullámokban eltűnt. A szerencsétlenségnek többen voltak szemtanúi, de mentésről szó sem lehetett, mert a folyó most rendkívül megáradt és különben is igen gyors folyású van. Azt sem lehet tudni, hogy hány ember volt a szekéren.

— **Török János emléke.** Temesvár törvényhatósága Telbisz polgármester elnöklete alatt tartott tegnapelőtti rendkívüli ünnepi közgyűlésében leplezte le Török János volt polgármester, későbbi budapesti főkapitány arcképét, melyet Burger Lajos festett. Geml József főjegyző lendületes emlékezésben méltatta Török érdemeit, ki a városot nemzeti irányban újjászervezte s a délvidek magyarosodásának leglelkesebb bajnoka volt.

— **Sztáray gróf gyilkosa.** S.-A.-Ujhelyről jelentik, hogy a Sztáray István gróf meggyilkolásával gyanúsított Garbely József-ről érdekes adatok kerültek napfényre. Az Amerikát is megjáró anarchista érzelmű asztalosgyenyről a vizagiat kiderítette, hogy több éjjelen belépődött női ruhában a grófi kasélyba, hogy ismételt hangzatos fenyegetőzéseit beváihassa. Garbely tagadja mindezt, bár tizenegy terhelő tanu van ellene.

— **Rövid hírek.** Hirsch báró által az Argentínába telepített zsidók elhatározták, hogy a báró halála napjának évfordulóján, minden újeszült zsidó fiut „Hirsch Mészé”-nek fognak elnevezni. — **Felső-Nyáradon** Gotthárd nagybirtokos tanyáján nagy tűz dühögött, a mely az egész gabonatermet elpusztította. A kár meghaladja a 10.000 forintot. — **Baján,** Hajdukovics János 61 éves papirkereskedő felakasztotta magát, mert feleségével és leányával összeveszett. — **Dövény** borsodmegyei községben nagy vihar volt. A vihar összedöntött egy juhaklot és a lessakadó gerendák és kövek agyonütöttek egy 13 éves libapásztorleányt, a ki a vihar elől menekült az akolba. — **Kapos-Füreden,** Takács Mihály 11 éves fiu birkózás közben esíven esurta 13 éves pajtását, mert ez erősebb volt, mint ő és a birkózásnál leteperte a földre. — **Szikszón** Borsodmegyében Nagy Dezső 20 éves fiatal suhanczot anyja valamért megdorgálta. Az elvetemült fiut ez oly hűbe hozta; hogy fegyvert ragadva, édes anyját agyonlötte; a gyilkost elfogták. — **Zarában** csütörtök délután 1 órakor kirabolták a törvényszéki helyiséget és az iratok egy részét elégették. A tüzet idejekorán lokalizálták. — **Rómából** táviratozzák, hogy az olasz trónörökösnek Miléna hercegnővel való házassága még október előtt meg fog történni. Az ifju pár esküvő után Florenczbe utasik és ott hosszabb ideig marad. — **Mainzból** jelentik: báró Visconti, Pétervárról, aki fivérének a wiesbadeni görög főpapnak, Protosownak, kíséretében ment föl a dom tornyába, egy létráról 11 méternyi mélységbe suhant le s agyonszúta magát. — **Szófiából** táviratozzák, hogy az oroszországban élő, emigrált bolgár tisztak, fenyegató levelet irtak Ferdinánd fejedelemnek, melyben kijelentik, hogy kilépnek tartózkodó állásukból ha a fejedelem be nem váltja abbeliígérését, hogy őket visszavesszi a bolgár hadseregbe.

HYMEN.

Baross Ferencz dr. a borossebesi járás jeles főszolgabírája az aradi társaséletnek is kedvelt tagja, m a tartja eljegyzését néhai Andrányi Károly bájos leányával Adrienn kisasszonnyal. A szép frigyhez az ismerősök egész seregének jó kívánatait veszik.

Szilvassy László dr. aradi fiatal ügyvéd tegnap reggel 9 órakor kötött házasságot Szendy Béla állami anyakönyvvezető előtt özv. Ludvig Lajosné szép leányával, Irma kisasszonnyal. Tanuk voltak: Posgaly Lajos dr. városi főorvos és Barabás Béla dr. országgyűlési képviselő. Az új házások az állami anyakönyvvezetői hivatalból az ev. ref. templomba mentek, hol Csécsi Imre lelkész áldotta meg a frigyét. Az ifju pár esküvő után nászutra ment.

Prekupás Illés dr. az aradi ügyvédi kar fiatal tagja, hétfőn lép házasságra Hack Frigyes helybeli vállalkozó szép leányával, Lujza kisasszonnyal.

Kuntz Ernő bukaresti építész hétfőn köt frigyét Aradon Hack Frigyes kedves leányával, Irén kisasszonnyal.

Petkucz György temesvári dohánygyári hivatainak ma délután 5 órakor esküszik örök hűséget az aradi anyakönyvvezetői hivatalban Dina Irén kisasszonnyal. A fiatal pár a polgári esketés után a Thököly-téri gör. kel. román templomban egyházilag is megáldatja a frigyét.

GYÁSROVAT.

† **Zikmundovszky Antónia** elhunytáról vettük résztvevő az alábbi gyászlapot. Alulírott szülők szív és lélekben megtörve bánattal kebellet tudatják úgy maguk, mint számos rokonok és ismerősök nevében felejthetetlen leánykájuk Zikmundovszky Antónia folyó évi szeptember hó 5-én, reggeli 8 órakor, 10-ik évben rövid szenvedés után történt gyászol elhunytát. A boldogult drága halott földi maradványai f. hó 6-án, d. u. 5 órakor fognak a Kossuth-utczai 1. sz. házból a helybeli róm. kath. temetőben örök nyugalomra helyezettetni. Aldás és béke legyen hamvadó poraid felett! Arad, 1896. szept. 5-én Szecsey Mátyas és neje Burgermann Janka.

TANÜGY.

Veni sanete.

Irta: Rébusz.

Arad, szeptember 5.

A muza-sereg bevonult a tudományok csarnokába, hogy hozzáfogjon a tíz hónapig tartó nehéz és fárasztó munkába s lelkének művelése által jövője biztosítékának alapját megvesse. Es e nagy és egész életére kiható munkát jó kedvvel, eleven kedélyvel, erős akarattal, ajakán az Isten segítségül hívásával kezdi meg az év elején.

Az ur templomában annak felkent szolgája intonálja a „Veni sanote spirituó”-t s a muza-sereg hozzá fordulva kér segédmet attól, a ki támasza, reménye segítője lesz az életfentartás nehéz küzdelmeiben.

A szülők, a természetből beléjük oltott kötelesség teljesítésének tudatában, gondoskodnak gyermekeik nevelés-oktatásával. Nincs ennél szebb és nemesebb hivatásuk, nagyobb horderejű kötelességük.

Amde hányan vannak, a kik gyermekeiknek anyagiakkal való ellátásával megelégedve, mit sem törődnek azoknak a folyamatban levő szellemi tevékenységével. Beiratják őket; ellátják a szükséges taneszközökkel; lefizetik a magas tandíjat; havonként kiizzadják az esetleges éllelmezési díjat s ezzel bevégettnek tekintik kötelességöket.

Hányan vannak olyanok a sok között, a kik gyermekek tanulását figyelemmel kísérik, cselekedeteiket, viseletöket, szorgalmukat ellenőrízve, az esetleg előforduló mulasztást, hiányt, vagy hibát felfedezve, sietnek azokon segíteni?

Hányan vannak olyanok helyből és vidékről, a kik örökös gondosságból időnkint bekopogtatnak a tanárokhoz, tájékozást, meggyőződést szerzendő gyermekeiknek viselete haladása s előmenetele iránt.

A legtöbbben rábizzák a gyermeket az iskolára és a tápadóra azt hívén, hogy mindent megtettek azzal, ha a beiratás, a költségek

pontos kiegyenlítését teljesítették. A többi végezte el az iskola.

Kétségtelen, hogy az iskola el is végzi a magát becsülettel; de az általa teljesített kötelesség elvégzett teendő még korán sem egyenlő az eredménnyel, a várt vagy remélt sikerrel. Ezt teljes mértékben csak a s i k o l a é s s z ü l e i h á z e g y ü t t e s m ű k ö d é s e által érhetni el. A növendék ember sokat esztetik, botlik, mig járni tud; ha nincs mellette az ovó kéz, nem örökdiék felette az éber figyellem, összezuzza magát, szörnyet hal, vagy nyomorék marad.

S mily sokan tudják ezt, mégis mindennap ismétlődnek az iiy szerenostelenségek, s a szülei megrettenés csak akkor következik be, a mikor a jaj és baj szemé elé tárja a szomorú tény, melyet jóvá tenni vajmi ritkán lehet.

Es természetesen, miként ezt a köztapasztalat is igazolja, a balesetért a gyermek védelmére rendelt dajkát: az iskolát okozzák. A szülői gondatlanság vajmi ritkán tekinti magát hibásnak s bünbakul bárkit hajlandó odaállítani, csak önmagát nem. A vád alól igyekszik magát menteni az, aki az oknak okozója s azt mindig, vagy legtöbbszörre az iskolának tudják be azok, akiket pedig első sorban illet és terhel a felelősség.

S mindennek legnagyobb részét az érdeklődéshány az oka. Az alsóbbfoku oktatási intézeteknél, az elemi iskoláknál csak az iskolai év végén, az évszáró vizsgálatokon nyilvánul némi érdeklődés, de ez sem annyira természetes, mint inkább mesterséges és a gyermekek pressziójának folyamánya, vagy egy kis nyilvános áldozat a különféle foku hiúságnak. — A középiskoláknál azonban még ezen imitált érdeklődéssel sem lehet találkozni, mert az évszáró vizsgálaton ép úgy nincsenek jelen a szülők, mint évközben. — Mintha biz az iskolák holmi titkos intézetek volnának, melyeknek belső életébe beletekinteni senkinek sem volna szabad!

Nem az értendő ugyan a szülői érdeklődés alatt, hogy az ajtókilincset egyik látogató a másiknak adja, avagy az előadásokon napról-napra megjelenjenek. Erre nincs semmi szükség. A tanítás menetének megakasztására senki sem jogosult, s aki így értelmezné az érdeklődésről mondottakat, az ép úgy tévedne, mint sokan azok, akik azt hiszik, miszerint az iskolák oly közintézetek, amelyek okvetlenül urakat produkálnak.

S pedig hányan vannak olyanok, a kik nemcsak szentül hiszik, hanem meg is vannak arról győződve, hogy az iskolák csak arra valók, hogy legyen olyan hely, ahol urak és v e l i k f i a i n k a t. S ezen téves felfogás nem hogy tisztulna, de mind nagyobb és nagyobb tért nyer, a mit a proletárok számának növekedése a legjobban bizonyít.

S mi az oka annak, hogy az iskola rendeltetését és valódi célját oly kevesen értik meg és fogják fel helyesen? Szerintünk nem egyéb, mint korunknak számtalan betegsége, melynek tünetjei a munka kerülése és lenézésében nyilvánulnak. Nem tekintik fel-emelőnek és nemesítőnek a munkát, hanem szégyennek és lealázónak. Ezen ozudar előítélettel sok és nehéz harcot kell még vívnia az iskolának s nagyon sok „Veni sancte” fog még elhangzani, mig a társadalom eme, téves felfogása és előítélete gyökeresen megváltozik. Legyünk rajta, hogy ez mielőbb bekövetkezzék.

(—) Tanév megnyitás a lyceumban. Az 1896/97-ik iskolai évet pénteken nyitották meg a lyceumban elhelyezett tanintézetekben. A tanulók a tanári kar vezetésével reggel fél 8 órakor a Minorita atyák templomába vonultak, hol a Veni sancte-t F e h é r Aladár hittanár tartotta. Mise alatt Nagy Sándor tanár régi egyházi éneket énekelt orgona kísérettel, a mise másik felén pedig az ifjusági énekkar működött közre. Az isteni tisztelet után a gymnasiumi tanulók a díszteremben, a reálisiskolai növendékek a rajzteremben gyűltek össze, hol H i m p f n e r Béla és B o r o s Vida igazgatók szép és hazafias beszéd kísérettel nyitották meg a tanévet. Beiratkozott a főgymnasiumba összesen 896, a főreálisiskolába 210 tanuló. A tanítóképző intézet megnyitójának ünnepélye szeptember 2-ikán tartott meg, mely alkalommal a tanulók reggel 9

órákor ugyancsak a Minoriták templomában misét hallgattak, mely után Szabó József igazgató oszoros beszédben buzdította a tanulókat munkaszeretetre és példás magaviseletre. A tanítóképző intézetbe beiratkozott összesen 100 tanuló.

SZINHAZ ÉS IRODALOM.

* A szinügyi bizottság ülése. Arad város szinügyi bizottsága tegnap délután 5 órakor Szalócz Gyula kir. tanácsos, polgármester elnökléte alatt ülést tartott a városháza tanács-termében. A szinügyi bizottság, tekintve azt, hogy a színház rendelkezésére álló butorok már a ezélnak meg nem felelnek s megvizsgáltatván, két garnitúrának áthuzása s három asztalnak renoválása mutatkozott szükségesnek, ajánlat folytán B é r á n Antal aradi kárpitost bizta meg, hogy a munkákat teljesítse az általa felajánlott 165 frtéért. Fedezik pedig ezt a felszerelési alapból.

Második tárgya a gyűlésnek L e s z k a y szinigazgató ajánlata volt, mely szerint a város által alkalmazni szándékolt h i r d e t m é n y f ü g g ö n y elkészítését 1896., 1897. és 1898. években évenként 500 frt összesen 1500 forint fizetése mellett kész eivállalni. A szinügyi bizottság az ajánlatot elfogadta s a függönyt elhelyezését pedig akkép határozta meg, hogy az a vas, az előfüggöny közé helyeztessék, ha pedig el nem fér, az igazgató az előfüggönyt levéteti s ennek helyébe teszi a hirdetemény függönyt. Hogy pedig a díszítés munkája ne akadályoztassék, az igazgató egy megfelelő magasságu függönyt tartozik alkalmazni. A három év letele után az utolsó évben használt függöny átmev a város tulajdonába. Az 500 frtot Leszkey havonkénti 100 frtban fizeti október hótól kezdődőleg.

* A magy. kir. operaház játékrendje. 1896. szeptember 7-től szeptember 18-ig. Hétfőn, szeptember 7. Nincs előadás. Kedden szept. 8-án. „Hunyadi László” Disz előadás a közművelődési egyesületek ezredéves ünnepi kongressusa tiszteletére. (Abrányiné, Kaczer, Pewny, Perotti, Arányi Ney D. Szendrői.) Szerdán szept. 9. „Ercseber, nap és föld.” Csütörtökön szept. 10. „Don Juan” Abrányiné, Rotter, Sedlmair, Arányi, Hegedüs, Ney D., Szendrői, Takács.) Pénteken szept. 11. Nincs előadás. Szombaton szept. 12. „Tannhäuser.” (Gábor, Kaczer, Sedlmair, Ney D., Perotti, Takács.) Vasárnap szept. 13. „Corvin Mátyás (először.) A nappal és az éjjel.” (Pewny, Beck, Várady, Müller, Balogh, Schmiddeck, Carboze, Smeraldi.) Ezen előadások bármelyikére előre lehet jegyet rendelni R ó z s a Gyula, a M. K. Operaház pénztárnokánál, a hely árának levélben, utalvánnyal, vagy sürgönyileg való be- küldése mellett.

* Schreyer féle magán zene-konzervatoriumban a beiratások folyó hó 10-ig naponta 9—12 délelőtt és 2—5-ig délután tartatnak. A rendszeres oktatás minden osztályban folyó hó 7-ikén az estei tanfolyamok és kamarazene gyakorlatok műkedvelők részére pedig folyó hó 15-én kezdődnek. A vegyeskar működése október hó 1-én veszi kezdetét; bővebb felvilágosítások az intézet irodájában Szabadságtár 21. (Lengyel ház) 1 emeleten nyujtatnak S o h r e y e r Harry igazgató.

TÖRVENYKEZÉS.

§ A nóta vége. Járt a nóta, a vigalom Simándon junius 8-án a kocsmában. Boján Flore cigány húzta a talp alá valót a leányoknak legényeknek. Járták a táncot, de járt a bor is. Egyszerre csak megjelent bíró B e l e s Ilie és betiltotta a vigalmat. A legények nem igen akaródtak elszéledni, de főleg a cigányoknak nem tetszett a dolog s csak húzta tovább a nótát. Megharagudott ezért K o s z t á n Juon községi rendőr, hogy nem engedelmeskedik a bíró parancsának s erővel kituskolta a kocsmából, mikor pedig az utcára értek, és a cigány még mindig ellenkezett, hátba vágta amugy derekasan, s a cigány erre nem ép-

pen finom nyelvezettel szól hozzá, mire a rendőr dühében hihuzta kardját s azzal kergette a futásnak eredő morét, utközben folyton szurkálva a karddal hátát, mellét, gyomrát úgy, hogy vagy hét sebet ejtett rajta. Alig tudott hazavánszorogni a moré s nagy beteg lett. Egy nagy sebet ejtett rajta a rendőr a hasán, ez nagyon fájt a sérültnek. Harmadnapra aztán meg is halt. Ezért állott tegnap Kosztán a bíróság előtt. Mivel beigazolást nyert, hogy sérült a hasba történt szurás folytán beállott belső elvérzés folytán halt el, a törvényszék vádlottat halált okozó súlyos testi sértés büntetésében bűnösnek találta és öt évi fogházra ítélte. Ügyész a minősítés változtatásáért és súlyosbításáért védő és vádlott enyhítéséért fellebbeztek.

TÁVIRATOK.

Margó Tivadar. †

Budapest, szept. 5. (Saj. tud. táv.) Az orvosi egyetemi tanári kar egyik büszkesége: M a r g ó Tivadar az összehasonlító állattan tanára, számos tudományos munka szerzője: (Az idegeknek az izmokban való végződése. „Az első magyar összehasonlító boncztan” stb.) ma hajnalban Szent Lőrinczen 81 éves korában meghalt. A főváros összes tudományos intézeteire kitűzték a gyászlobogót.

Mese egy hidról.

Budapest, szept. 5. (Saját tud. táv.) Két esti lap azt újságolja mai számában, hogy a v á m h á z t é r i u j h i d a t h a n y a g u l é p i t e t t é k, a mennyeiben annak rendkívül gyenge a hordképessége s a hid legfőbb alkatrésze kicserélésre szorul. A „Magyar Értésítő” fel van hatalmazva annak kijelentésére, hogy ezek a hírek teljesen alaptalanok.

Elpusztult községek.

Eger, szeptember 5. (Saját tud. táv.) Itt és a környéken ma óriási vihar pusztított. Irtózatos orkán és felhőszakadás volt, a mely nagyon sok kárt okozott. N i k ó f a l v a és P a l ó c z községeket csaknem elpusztította a felhőszakadás; legtöbb ház rombadült s igen sok házi állata vízbe fullt.

A czári pár utja.

Boroszló, szept. 5. (Saj. tud. táv.) A czári pár a mai nap folyamán ide érkezett. A vasutnál V i l m o s császár fogadta őket s a czárt a kocsiból való lelépése után megcsókolta. Megérkezés után nagy katonai parádé volt. A czárt a bevonulás alkalmával óriási ovációkkal fogadják.

Örmény kegyetlenkedés.

Konstantinápoly, szept. 5. (Saj. tud. táv.) Egy menetelésben levő ezred katonasága közé ma egyik ház harmadik emeletéből b o m b á t d o b t a k, amely a l e g é n y s é g k ö z t n a g y p u s z t i t á s t v i t t v é g b e.

A katonák betörtek a kérdéses házba s ott három örményt találtak elrejtve, a kiknél még h a r m i n c z h a t b o m b a volt.

A kórházak telve vannak sebesült katonákkal.

A keleti bonyodalmak.

Szófia, szept. 5. (Saját tud. táv.) A maczedoniai mozgalom vezetőit magas

helyről arra figyelmeztették, hogy a keleti bonyodalmak rendezése céljából minden valószínűség szerint európai kongressus fog egybehivatni, minél fogva a bolgár ügy érdekében való volna Maczedoniában olyan fait accompli-t teremteni, melyet az európai kongressus figyelembe venni volna kénytelen. Ennek következtében elhatározták, hogy a maczedoniai felkelést újból feleleztik s hogy lehetőleg a Bulgáriával határos országrészeket el fogják foglalni, a melyekben azonnal ideiglenes kormányt is létesítenek. A bolgár hadsereg egy részét a maczedoniai határra küldték, hogy alkalom adtán a felkelőket támogassák.

Szófia, szept. 5. (Saj. tud. táv.) Ivanov ezredes, vezérkari főnök tegnap Klokošterből ide visszaérkezett. Ott tartózkodása összefüggésben van az ideai nagygyakorlatokkal. Mindennek dacára a nagy gyakorlatok ideje és helye egyelőre még nincs meghatározva hanem függővé van téve a külföldi, hatalmak uralkodóinak látogatásaitól. Az itteni udvarnál ugyanis Miklós fejedelem és Sándor király látogatását biztosra veszik, s a nagygyakorlatokat is ez időben szándékoznak megtartani.

Szófia, szept. 5. (Saj. tud. táv.) A Sztambuloff meggyilkoltatása miatt megindított per okt 17/29 ikén kerül tárgyalás alá. Ugyanazon napon veszik tárgyalás alá a meghalt Sztambuloff özvegyének keresetét is elhunyt férje birtokaira elrendelt zár feloldása tárgyában.

KÖZGAZDASÁG ES KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru és értéktőzsde.

— Gyenes Lajos ország jelentése. —
Budapest, szeptember 5.

Gabonaüzlet: Buzát ma mérsékelttel kínáltak, a vételkedő igen gyenge volt s az irányzat lanyha maradt. Elkelt 25000 métermázsza buza 5—7¹/₂ krajczárral magasabb áron.

Határ időslet: Amerikából ³/₅ ota alacsonyabb árfolyamokat jelentettek s nálunk is lanyhán indult az üzlet buzában s gyenge vásárlási kedv mellett lanyhán zárult is.

Zárul 12 órakor:

Őszi buza	6.77—6.78
Tavaszi buza	7.18—7.21
Buza május—júniusra	—
Tavaszi tengeri	8.80—8.82
Őszi tengeri	8.81—8.90
Tavaszi zab	—
Őszi zab	5.87—5.98
Tavaszi rozs	—
Őszi rozs	5.98—5.95
Tavaszi repoze	11.10—11.20

Ertéktőzsde: Közepes forgalom mellett ma változatlan volt.

Zárul 12 órakor:

Osztrák hitelrészvény	874.20
Magyar hitelrészvény	405.50
Osztrák államvasut	370.75
Lombard	—
Jelsálog hitelbank	—
Rima-Murányi	—
Villamosvasut	—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok.

— Szeptember 4. —

Hízott sertésárak: I. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (sulyban) — krig. Fialtal nehéz (paronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 54—55 krig. Fialtal közép (paronként 251—320 kilogramm sulyban) — krig. Fialtal könnyű (paronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — krig. (paronként 400 kilogrammon felüli sulyban) — krig. Öreg közép (paronként 300—400 kilogramm sulyban) — krig. Közép (paronként 220—250 kilogramm sulyban) — krig. Könyű (paronként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krig. II. Magyar szedett: Nehéz (paronként 220 kilogramm terjedő sulyban) — krig. Sertés-letszám: 1896. évi szeptemberhó 2-án volt készlet 9561 darab, 1896. évi szeptember hó 3-án felhajtott — darab, 1896. évi szeptember hó 3-án elszállított — darab, 1896. évi szeptember hó 3-án maradt készletben 2681 darab. A hízott sertés üzletirányzata: Változatlan.

S z e s z ü z l e t .

— Szeptember 5. —

Ezen cikknek ára és üzletviszonyai a múlt héten változatlanok maradtak.

Mai jegyzéseink: Készaru nagyban ayers szesz 50 forint 50 krajczár, kosinyber 51 forint — krajczár hordó nélkül, per 100 liter ¹/₂ beleértve 25 ft fogyasztási adót. Száritott moslák 5 ft 30 kr. métermázsánként.

Budapesti gabonátözsde.

— A „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, szeptember 5. d. u. 5 óra.

Buza bányási új	—
Buza tiszavidéki	6.90—7.25
Buza pestvidéki	6.85—7.20
Buza fehérmegyei	6.90—7.25
Buza bácskai	6.95—7.30
Rozs új, elsőrendű	6.15—6.25
Rozs új, másodrendű	6.05—6.10
Arpa takarmány	4.20—4.50
Arpa égetni való	5.20—5.90
Arpa sörfőzdei	6.40—7.70
Zab	5.30—5.75
Tengeri bányási	8.80—8.90
Tengeri másnemű	8.70—8.75
Káposzta-repoze bányási	9.90—10.50
Köles	—
Buza márczius—április	7.18—7.14
Buza szeptember—október	6.80—6.82
Buza május—június	—
Rozs szeptember—október	6.18—6.20
Tengeri május—június	8.30—8.92
Tengeri július—augusztus	8.60—8.82
Tengeri októberre	—
Zab márczius—április	5.62—5.84
Zab szeptember—október	5.29—5.81
Káposzta-repoze augusztus—szeptember	11.—11.10

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsden.

Budapest, 1896. szeptember 5.

Magyar aranyjárdék 4 ¹ / ₂ %	122.—
Magyar koroajárdék 4 ¹ / ₂ %	99.25
Magyar arany 4 ¹ / ₂ %	123.—
Magyar ezüst 4 ¹ / ₂ %	101.50
Magyar keleti vasut 1876.	121.50
Magyar földtehermentesítési kötvény	97.50
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Ho.vát-szlavon földtehermentesítési kötvény	97.—
Magyar nyerevény-sorajegy kölesön	145.—
Tiszszabályozási és szegedi kölesön	139.—
Osztrák papírjárdék	101.75
Osztrák járdék ezüst	101.75
Osztrák járdék arany	123.25
Koroajárdék	101.—
1860-iki államsorajegy	145.50
Osztrák-magyar bankrészvény	950.—
Magyar hitelbank részvény	448.50
Osztrák hitelbank részvény	874.40
Osztrák-magyar államvasut	872.50
20 frankos arany (Napoleon'sor)	9.48
Német birodalmi márka	58.80
London	119.55
Páris	47.45

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

D. K. (Arad) Tisztelt ur, a ki nem tud arabusul, az ne beszéljen arabusul. Magas dolog ám az a politika s veszedelmes uttévészto annak, a ki nem ért hozzá. Ez a véleményünk arra, a miért ön kezébe fogta a tollat. A mi pedig azt illeti, a mivel cikkekben foglalkozik, azon bizony ne igen törje a fejét. Bosszankodni bosszankodhatik, ha éppen nincs más dolga, de reméljük, nem fogja komolyan venni erkölcsbírói bakugrásait egy olyan „elvtű” és politikailag tiszta urnak, mint a ki a kérdéses ostobaságokat nagy képpel összeirta. Nevéssen és — ne haragudjék.

M. J. (Simánd) Megköszve kaptuk s így a osikk már nem közölhető. De reméljük, less még igen sok alkalom, a mikor ráúthetünk a néppárt e megvadult apostolára.

M. L. (Arad) Az ön által beküldött nászversok tömeges szállítására nem vállalkozhatunk, mert mi egyáltalában nem értjük, miért kell valakinek verskíséret mellett nőülni?

K. S. (Arad) Nem elég jó. Tessék vele más hol szerencsét próbálni.

H. T. (Battonya) Nem szabad, mert az a kereskedőnéi rendes, darabonként eladásra kerülő árucikk. Igenis, vét a vasárnapi munkássánet ellen.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Szeptembér 6. —

Vörös Ökör szárhoda: Schvella Ferenc zenész, Lathal. Bartos János zenész, Nahozsán. Lancel Adalbert zenész, Nessedicz, Rihter Ferenc zenész, Viska. Hirtos János zenész, Csitka.

KIS LOTTO.

Bécsi:

40, 74, 70, 81, 65,

Temesvári:

25, 73, 48, 86, 40.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

NYILTÉR.*

Probst Károly és Társai

Aradon, Atzél Péter-utca 3.

Tisztelettel ajánljuk a nagyérdemű közönségnek ujdonságainkat nagyválasztékban

Divatkelmék

60 krtól minden árban 7 írtig, ugyszintén

fekete kelmékben;

fekete és színes selymek, bársonyok, férfi divat áruk, takarók, szőnyegek és függönyök.

Női felöltők

60 krtól minden árban 7 írtig, ugyszintén
dus választékban a legujabb faconokban. Ugyanezek mérték után is kitünően készítettnek.

KELENGYÉK.

Kelengye árukban

uj szállítmányok érkeztek, remek kiállításban s nagyválasztékban.

Raktáron több mint 1000 min-tadarab van,

ugy olcsó, mint a legfinomabb minőségben.

KELENGYÉK

nálunk csak a legjobb vászonból, kezeség mellett készítettnek és a versenyt bármely budapesti vagy bécsi céggel felveszszük.

ÖLTÖZÉKEK

a legdivatosabb faconokban saját női szabóságunkban minden árban készítettnek. Becses pártfogást kérve, maradtunk

mely tisztelettel:

Probst Károly és Társai

1265

Aradon.

Köszönetnyilvánítás.

Edes anyánk le nem írható kínok között szenvedett nyolcz hónapon keresztül, hogy már semmi reményt sem fűztünk életbenmaradásához. A gondviselés azonban nem felejtkezett el róla s mentőül küldte szenvedő anyámhoz Borsos Béla dr. borosjenői orvos urat, ki edes anyánkat a halál hideg kezei alól kiragadta. Fogadjá orvos ur a nyilvánosság terén is legforróbb köszönetünket az önteláldozásig menő alkosatkozásáért.

Kelt Borsosbebes 1896, szeptember 2.

Mihuliu testvérek.

1266

Vese, húgyhólyag, húgydara és köszvénybántalmak ellen, továbbá a légző és emésztési szervek hurutos bántalmainál, orvosi tekintélyek által a Lithion-forrás

Salvator

sikerrel rendelve lesz.

Húgyhajtó hatású!

Kellemes ízű! Könnyen emészthető!

Kapható érványvizsgorostodókban és gyógyszerházakban. A Salvator-forrás igazgatósága Eperjesen.

Sürgönczim: Tutajtársulat.

Telefon szám 332.

Van szerencsénk a nagyérdemű építőközönségnek b. tudomására hozni, hogy

—* Aradon, Fő-ut 13. sz. alatt *—

(ezelőtt Inkei Emil faüzlete) saját készítményünkől dusan felszerelt

épületfa-, deszka-, lécz- és zsendely-raktárt nyitottunk.

Egyben megjegyezzük, hogy a leghosszabb és legvastagabb épület-és hidfák szállítását is elvállaljuk és azt legrövidebb idő alatt eszközöljük.

Arainkat olyannyira leszállítottuk, hogy a versenyt bármely cég-gel felvesszük.

Allandó raktárt tartunk saját készítményü pécskai fedélcserépből.

Kiváló tisztelettel

Első szászregeni tutajkereskedő társulat fiókja
ARADON.

1119.

766/1896. gazd. szám.

Árlejtési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a vásártéren emelendő vendéglő épület felépítésével kapcsolatos munkák eladása iránt folyó évi szeptember hó 7-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási ár:

1. a föld, kőműves, kőfaragó és tető fedő munkára nézve 6452 frt 58 kr.
2. az ács munkára nézve 1702 frt 59 kr.
3. a bádógos munkára nézve 735 frt 36 kr.
4. az a-ztalos munkára nézve 786 frt 84 kr.
5. a lakatos munkára nézve 1674 frt 50 kr.
6. az üveges munkára nézve 63 frt 59 kr.
7. a szoba festő-mázoló munkára nézve 267 frt 24 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja s ha a borítékon megvan jelölve, hogy az ajánlat mely munkára vonatkozik.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1896 évi augusztus hó 24-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay,
aljegyző.

A munkácsi uradalom gyógyvizei

házánk legkitünőbb forrásai közzé számíttatnak és elsőrendű orvosi szaktekintélyek által a legjobbnak ajánlatnak és pedig:

a SZOLYVAI

forrás

köszvény és gyomorhajok
specíficuma

hólyagbajoknál, vesekőnél, húgy-
homoknál, a légutak hurutos bán-
talmainál, sárgaságnál s elsiro-
sodás ellen stb.

E két víznek védjegye.

a POLENAI

forrás

köszvénynél, a húgyutak hurutos
bántalmainál, Diabetesnél, torok,
gége és hörgők hurutjainál, gyomor-
és bél-bajoknál Chlorosis
Atonia stb.

A „LUHI ERZSÉBET“ forrás medve védjeggyel.

rendkívül kellemes ízű és üdítő
savanyu-víz. A légző szervek
idült hurutos bántalmainál tulsá-
gos gyomorsav képződésnél

védjegye.

idült gyomorhurutnál, étvágyta-
lanságnál, fertőző járványos
betegségeknél, mint diaeteticus
ivó víz.

Kapható: Aradon és környékén minden kiválóbb fűszer és csemegékereskedésben.
Főraktár az egész délvidékre Temesvártt:

Pápaffy Szever urnál

hol kereskedők részére az uradalom által megstapott legjutányosabb árban szolgáltatnak ki ezen vizek. 1237

Szent-Terézia,

czukrozott vértisztító
és hajtó-labdacsok.

Fájdalom nélkül hatnak és mindennemű káros anyagtól mentesek. Bármikor is bevehetők. Gyermekek is aggály nélkül szedhetik.

Rövid idő alatt a meglepőbb sikert eredményezik. Kitünőnek bizonyultak gyomor fájdalmak, hámorhoidák, szorulás, májbaj, étvágytalanság, szédülés, vértódulást, felfuvódást, felbőffögés, gyomorégés és vese-bajoknál.

Tisztítják a gyomrot a nyálkától, melyek emésztési nehézséget, fejfájást, gyomor-fájást, émelygést eredményeznek. **Ára 15 kr.** Csak is akkor valódi, ha minden dobozon a Szent-Terézia képe látható.

Készíti:

Földes Kelemen

gyógyszertára ARADON.

Raktára nevezetesebb orvosi-
és gyógyszerészeti különleges-
ségeknek.

Árverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a tűzörségi laktanya és a Kossuth-utcai iskola-épület alatt levő pincze helyiségeknek azonnal bérbeadása iránt folyó évi szeptember hó 21-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár 1. a tűzörségi épület alatti pinczére nézve 170 frt.

2. a Kossuth utcai pinczére nézve 40 frt évi bér.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árverésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad szab. kir. város gazdasági székének 1896. évi augusztus hó 31-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay
aljegyző.

773/1896. g. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a Kis Ernő-utcai árva-ház vaskerítésének elkészítése és szállítása iránt f. e. szeptember hó 7-én d. e. 10 órakor árlejtést tart.

Kikiáltási-ár:

1. A vasrácszat és vaskapu elkészítése és elhelyezésére nézve 1156 frt.

2. A cementfedlapok szállítására nézve 170 frt 40 kr.

Bánompénzül leteendő a kikiáltási-ár 10%-a készpénzben vagy elfogadható értékpapirokban.

Az árlejtésen részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árlejtés megkezdése előtt nyújtandók be, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árlejtési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árlejtési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árlejtést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági székének 1896. évi augusztus hó 31-én tartott üléséből.

Kiadta:

Vannay Gyula
aljegyző.

19291/1896.

Hirdetés.

A nagymélt. m. kir. honvédelmi Minister ur 46489/96. szám alatt kiadott körrende ete nyomán ezzel közhírré tesszük, miszerint azon katonák a kik

a) a védtörvény 33. vagy 34. §§ ai alapján kedvezményben leendő részesítés iránt igényt emeltek, de az előirt teljes törvényes feltételek hiánya miatt a kért kedvezményben részesíthetők nem voltak;

b) valamely földmives iskolát sikerrel végeztek, ha a tényleges szolgálatból kilépésük után szüdi birtokának művelésénél közreműködnek, vagy a saját birtokukon maguk fognak gazdálkodni.

c) besoroztatásuk állományba vételük előtt a mezőgazdaság terén működtek s ezek között különben azok, a kik állományba vételüket megelőzőleg valamely mezőgazdasági vinceze ériskola, vagy valamely mezőgazdasági szaktanfolyamba fevértettek vagy az említett intézetek valamelyikébe leendő felvételüket, maguknak tényleges szolgálatban állásuk ideje alatt biztosították és azok a kik az ipari munkások osztályába tartoznak.

Mindezen esetekben azonban megkívánatik, hogy a figyelembe vételt érdemlő körülmények igazolva legyenek és a kivételek kezelése tekintetében a hadkiegészítési hatóságok egyetértőlegesen nyilatkozzanak.

Eziranti folyamodványok azon évben melyben az illető katonák, sorhadi tényleges szolgálati kötelezettségeiknek utolsó előtti évében áll, a sorozó járás. tisztviselő által adandó véleményezés kíséretében a hadkiegészítési kerületi parancsnoksághoz, ettől pedig indokolt javaslat mellett kellő időben az illető csapattesthez juttatandó.

A szolgálati korszorrendje szerint való tartós szabadságolás iránti igényre vonatkozó ezen rendelkezések azon katonák által is igénybe vehetők, a kiknek sorhadi szolgálati ideje valamely polgári vagy katonai büntető bírósági elítélte és által meghosszabítását szenvedett.

Ilyeneknek esetleges idő előtti tartós szabadságolása tehát az egyéb erre vonatkozólag megállapított feltételek mellett a tényleg teljesített katonai szolgálat idejétől függ, a melyhez a fogság büntetésben töltött idő, amely a sorhadi szolgálati idő meghosszabítását eredményezte, hozzá nem számítatik.

Arad, 1886. augusztus 28.

A városi tanács.

INSTITORIS ANTAL

vászon és divat raktára

Aradon, Szabadság-tér, a 13 vértanu szobor mögött.

Eddig senki által nem adatott.

Csődtömegek elárusítása rendkívüli bámulatos és mesés olcsóságok.

Bámulatos olcsóságok.

Rendkívüli olcsóságok.

Női télikabátok vattázva 3 frt 50.	Női gallérok szövet és szörméből mesés olcsón.	Vásznak, asztalműek és zsebkendők bámulatos olcsón.
Női teli kabátok szövet béléssel 5, 6, 7 frt.	Leányka kabátok csinos és legújabb 3 frt 50.	Matrác és függöny gradik rendkívül olcsón.
Legfinomabb női télikabátok selyem béléssel 8, 9, 10, 12 frt.	Plüch kabátok finom selyem béléssel 12 frt.	Legfinomabb mosóparketek és cretonok.
Női cheppek és rondok 6, 7, 8, 10, 12, 15 különféle béléssel.	Ószi és tavaszi kabátok nehéz selyem béléssel 7, 8, 9, 10, 12, frt.	Leghíresebb gyártmány miederekben csaknem ingyen.
Női eső-köppenyek 4, 5 frt.	Női eső-köppenyek külön galérral 5, 6 frt.	Férfi ingek, galérok és kézelők csodálatos olcsón.

Mesés olcsóságok.

Egy tanuló felvétetik. 1248

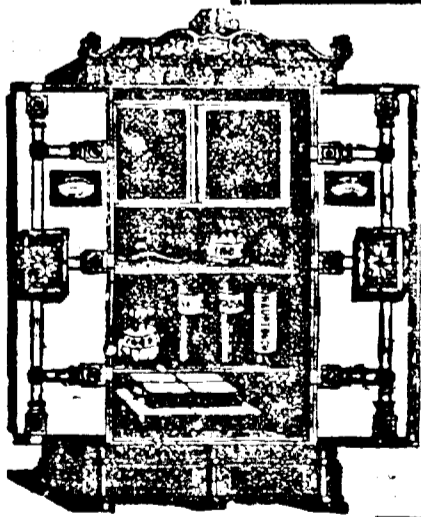
SINGER

A „NÁDOR SZÁLLODA“ MELLETT.

SINGER

SINGER L. S.

SINGER L. S.

A m. kir. austr. és a m. kir. miniszteriumok s államvasutak szállítói

höz és hozzátartozóhoz kizárólag és nagy

pénzszekrények

gyári raktára. Készletek számára kivételesen 20% engedmény.

Amerikai varrógépek,
vasbútor
és pénzszekrények
gyári raktára.
SINGER L. S.

aradi kereskedő 1856. óta.

Amokról ajánlom

vasbútor gyári raktáromat nagy választékban.

Valódi amerikai
H O W E,
kerékahajó
WHEELER & WILSON,

Singer és kézi varrógépek

családok, szabók és csipészek részére.

Mindenemlő varrógépek javításra és szerkesztésre.

Varrógépekhez szükséges kiegészítők. 681

Uj confection-üzlet!

A nagyérd. hölgyközönség becs. figyelmébe!

Ertesítjük mély tisztelettel a nagyérdemű aradi, úgy mint a vidéki: mélyen tisztelt hölgyközönséget, hogy a mai kor minden igényének megfelelő

női divat és confection-üzletet

és egybekötve

női ruha készítési vállalattal megnyitottuk.

Mérték szerint megrendelhető a legfinomabb, az összes női szükségletekben létező, úgy felső, valamint kímélő női ruhák a legutányosabb árak mellett kaphatók és megrendelhetők, ugymint:

gallérok, kepek, mantillók, bundák és szörme-árúk a

legelső párisi, bécsi és berlini modellek szerint.

Vidéki megrendeléseket pontosan mérték szerint eszközölünk.

A nagyérdemű hölgyközönség szives pártfogását kérve, maradtunk kitűnő tisztelettel

Klein L. és Társa

Arad, Andrassy-tér 24. Neumann palota. 1238

Alólirott az aradi zenedéhez szerződöttem az ének és zongora tanítására, miután

magánleczkéket

is óhajtok adni. kérem értekezés céljából akár hozzám lakásom n (Templom-utca 7. sz.) akár Krispin József igazgató urhoz fordulni.

Özv. Vargané Irámfy Paula

énekesnő,

Káldy Gyula m. kir. opera igazgatójának tanítványa. 1242

Arad szab. kir. város polgármesterétől

2247/1896. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város közönségénél egy 850 frt évi fizetéssel kapcsolatos rendőrhadnagy állás választás utján betöltendő lévén, azokat a kik ezen állást elnyerni óhajtják s az 1883. évi I t. cz. 19. §-ában előirt minősítéssel bírnak, hogy pályázati kérvényüket 1896. évi szeptember 8-ig hivatalomhoz benyújtsák. Arad, 1896. augusztus 17-én.

Salacz Gyula,

kir. tanácsos, polgármester.

Városi és megyei telefon szám 6.

Walder S. és Fia és Urmánczy János

Aradon,

gőzfűrés, épület-, mü- és tüzi-fa kereskedés.

Ajánljuk a nagyérdemű közönségnek, saját készítményű faanyagjainkat

kemény- és puha-fában nagy és kis mennyiségben, u. m.: **épületfát, rendes és gyalult horzolt deszkát, pallót, úgy ács, mint asztalos munkára alkalmas léczet, széldeszkát, zsendelyt.**

Különösen felhívjuk b. figyelmét nagyszabású

Tüzifa raktárunkra

hol elsőrendű ölfák következő árakon kaphatók:

1 Mtr. 811 (4 köbméter) cserhasábfa o. é. 11 frt.

1 " " " bükk " " " 11 "

1 " " " dorongfa " " " 9 "

Lágy tűzifa különféle méretekben igen előnyös árakban.

Egy méter ölnök házhoz való szállítása 80 kr. gyújtó-anyag ingyen hozzáadásával. 1252

Ház eladás.

Az Eötvös utca 8. számú

1253

teljesen új

egy emeletes bérház

9% jövedelemmel

csatornázás és vízvezetékkel ellátva

szabad kézből

eladó.

Bövebbet Frick József építésznel Tökölly-tér Heim Domokos utca 3. szám.

Legbiztosabb szer

székrekedés, étvágytalanság és az ebből eredő bajok ellen a már több oldalilag elismert

„Barát Ital”

növény szer, gyomor likőr készítményem használati könyvvel ellátva, kapható 40 és 80 kros üvegekben Aradon: Rottstein Mór fűszer üzletében Szabadság-tér 3. sz. valamint a gyártelepen H.-M. Vásárhely, Arpad-utca 12. sz.

1116

Zenke Zoltán.

Nincs többé gabona-üszök!

Dupuy Numa magpáccza.

A leggyökeresebb pácrolási mód buza, köles, zab, árpa, tengeri stb. üszök ellen.

Jutalmazva és ajánlva számos gazdasági egyesület és kiváló gazdászok által.

Kapható az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb fűszerüzletében és vaskereskedésében.

Egy csomag ára 2 métermáza gabona számára (körülbelül 2 1/2 hektoliter, 250 liter mag) 25 kr. Egy csomag ára 1 mm. gabona számára. (1 1/4 hektoliter, 125 liter mag) 13 krajczár.

Felvilágosítással díjtalanul és bérmentve szolgál a **Numa Dupuy-féle vegyészeti laboratórium. Bécs VI. Windmühlgasse 33.** 1121

Kitünő padló-máz!

puha padlóra

LINOLEUM

padló-zománcz 1127

3 árnyalatban.

Eisenstädter testvéreknél Bécsben.

Teljesen használatra kész, csinos és a cizellak megfelelő 1 kilós dobozokban.

Linoleum padló-zománcz 1 óra alatt megszárad, pompás fényű, sima és repedésektől ment marad.

Linoleum padló-zománcz közvetlenül a dobozból mázolható fel.

Linoleum padló-zománcz használatra sokkal olcsóbb, mint a többi padló-fénymáz.

Kapható minden nagyobb festék- és győgyáru üzletben.

Főraktár Aradon: Steinitzer N.-nél